

ДИ БИ ЭМ лизинг ХХК

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн

Санхүүгийн тайлан

(Хараат Бус Аудиторын Тайлангийн Хамт)

Агуулга

	Хуудас
Компанийн Мэдээлэл	1
Удирдлагын Хариуцлагын Мэдэгдэл	2
Хараат Бус Аудиторын Тайлан	3
Ашиг, Алдагдал болон Бусад Дэлгэрэнгүй Орлогын Тайлан	7
Санхүүгийн Байдлын Тайлан	8
Өмчийн Өөрчлөлтийн Тайлан	9
Мөнгөн Гүйлгээний Тайлан	10
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулгууд	11

ДИ БИ ЭМ ЛИЗИНГ ХХК

Компанийн мэдээлэл

Албан ёсны хаяг

Нарны Зам-87, 6 давхар
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо
Улаанбаатар 14230
Монгол Улс

Хувьцаа эзэмшигч

Монгол Улсын Хөгжлийн Банк (100%)

Хараат бус аудитор

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар хот 14240
Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо
Энхтайваны өргөн чөлөө
Блю Скай Тауэр, 602 тоот

Удирдлагын Хариуцлагын Мэдэгдэл

Компанийн удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

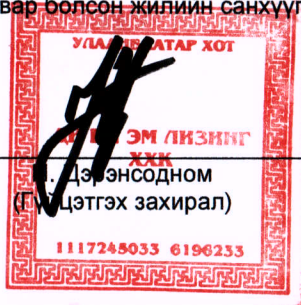
Ди Би Эм Лизинг ХХК ("Компани")-ийн санхүүгийн тайлан нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэгдсэн. Компанийн удирдлага нь энэхүү санхүүгийн тайлан нь Компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг үнэн зөв илэрхийлсэн гэдгийг баталгаажуулах үүрэгтэй.

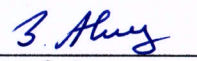
Компанийн санхүүгийн байдлыг үндэслэлтэй, үнэн зөв илэрхийлж чадах зохистой нягтлан бодох бүртгэлийг компани нь хөтлөн явуулж байгаа гэдгийг компанийн удирдлагууд баталгаажуулах үүрэгтэй ба энэ нь тодруулга 2 болон 3-т дурьдсан шаардлагуудад нийцсэн байх хэрэгтэй.

Мөн Компанийн удирдлага нь Компанийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа заль мэх, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдлийг илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх ерөнхий үүрэгтэй.

Компанийн удирдлага нь санхүүгийн тайланг тодруулгын хамт бэлтгэхдээ тохиромжтой нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг сонгон, тууштайгаар даган мөрдөж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлгээ хийж, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн гэж үзэж байна.

Компанийн удирдлагаас Ди Би Эм Лизинг ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланг зөвшөөрч батлав.

З. Авирмэд
(Нягтлан бодогч)

Монгол Улс,
Улаанбаатар хот

2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар-14240,
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо,
Энхтайваны өргөн чөлөө 17
Блю Скай Тауэр, 602 тоот

Утас : +976 7011 8101
Факс: +976 7011 8102
www.kpmg.com/mn

Хараат Бүс Аудиторын Тайлан

Ди Би Эм Лизинг ХХК-ийн Хувьцаа Эзэмшигчид болон Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд:

Дүгнэлт

Бид Ди Би Эм Лизинг ХХК (цаашид “Компани” гэх)-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд ба бусад тайлбар мэдээллүүдийг агуулсан тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, энэхүү санхүүгийн тайлан нь Компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс баталсан СТОУС-ын Стандартууд (цаашид “СТОУС-ын Стандартууд” гэх)-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн Үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (цаашид “АОУС” гэх)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Уг стандартын дагуу хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү тайлангийн *Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага* хэсэгт харуулсан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлийн Мэргэжлийн Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Дүрэм (Хараат Бүс Байдлын Олон Улсын Стандарт үүнд хамаарна) (цаашид “НБЁЗОУСЗ-ийн Ёс зүйн Дүрэм” гэх) болон санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой Монгол Улс дахь ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу Компаниас хараат бүс байж, НБЁЗОУСЗ-ийн Ёс Зүйн Дүрэм болон эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөхөд хангалттай бөгөөд зохих үндэслэл болно гэдэгт бид итгэж байна.

Асуудлыг Онцлон Тэмдэглэх нь – Харьцуулах Тоон Мэдээлэл

Бид санхүүгийн тайлангийн харьцуулах тоон мэдээллийг дахин илэрхийлсэн талаар тусгасан санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 2(7)-г онцолж байна. Бид дүгнэлтээ уг асуудлаас үүдэлтэйгээр хязгаарлаагүй болно.

Харьцуулах Тоон Мэдээлэлтэй Холбоотой Бусад Асуудал

Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 2(7)-д тусгасан залруулгуудаас бусдаар Компанийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх болон тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг өөр аудитор гүйцэтгэж, уг санхүүгийн тайланд 2021 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр зөрчилгүй дүгнэлт гаргасан болно.

Бид санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 2(7)-д тусгасан залруулгуудаас бусдаар харьцуулах тоон мэдээллийг аудитлах, нягтлах эсвэл аливаа горим гүйцэтгэхээр томилогдоогүй болно. Иймээс бид харьцуулах тоон мэдээлэлд аливаа дүгнэлт эсвэл бусад хэлбэрийн баталгаажуулалт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах Эрх Мэдэл Бүхий Этгээдүүдийн Санхүүгийн Тайланд Хүлээх Үүрэг Хариуцлага

Санхүүгийн тайланг СТОУС-ын Стандартуудын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Алдаа, зальт ажиллагааны улмаас материаллагаар буруу илэрхийлэгдээгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх боломжтой болгоход зайлшгүй чухал гэж өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх үүрэг хариуцлагыг мөн удирдлага хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлагын зүгээс Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаа эрхлэх чадамжийг үнэлэн, шаардлагатай гэж үзвэл тасралтгүй үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлуудыг санхүүгийн тайланд тодруулж, Компанийг татан буулгах юм уу үйл ажиллагааг нь зогсоох эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүргийг Компанийн удирдлага хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хүлээнэ.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага

Санхүүгийн тайлан нь залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй нотолгоог олж авах, бидний дүгнэлтийг агуулж буй аудиторын тайланг танилцуулах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт хэдий ч АОУС-ын дагуу гүйцэтгэсэн аудит нь бүхий л материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм. Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах мэдээлэл хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөхөөр хүлээгдэж байвал материаллаг гэж үзнэ.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага, Үргэлжлэл

АОУС-ын дагуу аудит хийх үед мэргэжлийн үнэлэмж гаргах, мэргэжлийн үл итгэх үзлээр хандахыг аудитын ажлын явцад шаарддаг. Бид мөн:

- Санхүүгийн тайланд залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн дүгнэлтийн үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авдаг. Залилан нь хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах зэрэг явдлуудыг агуулсан байдаг тул залилангаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдааны улмаас үүсэх буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс харьцангуй их байдаг.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус харин тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын зохистой байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үндэслэл болон холбогдох тодруулгуудыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн бид олж авсан нотолгоондоо тулгуурлан Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа эрхлэх чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Материаллаг тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл бид аудиторын тайланд санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл энэхүү тодруулга нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Бид дүгнэлтээ аудиторын тайлан гаргах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал нь Компанийг тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.
- Санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц болон агуулгыг тодруулгуудын хамт үнэлж, санхүүгийн тайлан нь холбогдох ажил гүйлгээнүүд болон үйл явдлуудыг үнэн зөв илэрхийлсэн эсэхийг үнэлдэг.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага, Үргэлжлэл

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн цар хүрээ, хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад аудитын илэрсэн томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар хот
2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр

Баталгаажуулсан:

Татьяна Яковлева
Захирал

Баталсан:

Жу Сан Ён
Партнер

Энэхүү тайлан нь аудитын тайлангийн өдөр буюу 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдрөөр хүчин төгөлдөр үйлчилнэ. Аудитын тайлангийн өдөр болон энэхүү тайланг хэрэглэх хугацааны хооронд тохиолдож болох аливаа тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдал нь уг санхүүгийн тайлан болон тодруулгад материаллаг нөлөө үзүүлж болох юм. Тиймээс аудитын тайланг хэрэглэгчид нь уг тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдлын нөлөөллийг дээрх аудитын тайланд тусгаагүйг анхаарна уу. Энэхүү тайлан нь зөвхөн Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулагдсан болно. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө үүрэг, хариуцлага хүлээхгүй болно.

Ди Би Эм Лизинг ХХК

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн
Ашиг, Алдагдал болон Бусад Дэлгэрэнгүй Орлогын Тайлан

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	Тодруулга	21	2020 (дахин тайлагнасан*)
Хүүгийн орлого	14	10,463,295	8,408,999
Хүүгийн зардал	15	(465,458)	(785,948)
Цэвэр хүүгийн орлого		9,997,837	7,623,051
Үйл ажиллагааны зардал	16	(1,049,584)	(2,661,978)
Бусад (зардал)/ орлого, цэвэр	17	(3,182,649)	5,033,184
Үйл ажиллагааны орлого		5,765,604	9,994,257
Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	18	(3,480,330)	(13,697,194)
Татварын өмнөх ашиг/ (алдагдал)		2,285,274	(3,702,937)
Орлогын татварын зардал	19	(1,213,727)	(230,583)
Цэвэр ашиг/ (алдагдал)		1,071,547	(3,933,520)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого (зардал)		1,071,547	(3,933,520)

* Тодруулга 2 (7) болон тодруулга 24-ийг харна уу.

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Ди Би Эм Лизинг ХХК
21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх
 Санхүүгийн Байдлын Тайлан

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	Тод- руулга	21.12.31	2020.12.31 (дахин тайлагнасан*)	2020.01.01
Хөрөнгө				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	6	9,938,358	36,719,679	42,573,986
Хугацаатай хадгаламж	7	27,974,372	132,104	10,292,762
Дансны болон бусад авлага		2,146	5,292	68,062
Түрээсийн авлага	8	71,145,041	81,584,568	74,452,393
Бусад хөрөнгө		1,048	23,799	51,241
Үндсэн хөрөнгө	9	165,053	212,226	277,337
Биет бус хөрөнгө		6,494	7,414	8,339
Нийт хөрөнгө		109,232,512	118,685,082	127,724,120
Өр төлбөр				
Дансны болон бусад өглөг	10	969,992	246,031	182,704
Орлогын албан татварын өглөг		1,123,483	-	51,040
Түрээсийн өр төлбөр	11	55,641	85,841	111,815
Зээл	12	7,157,641	19,499,002	24,569,455
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр		82,341	82,341	82,341
Нийт өр төлбөр		9,389,098	19,913,215	24,997,355
Эздийн өмч				
Хувьцаат капитал	13	100,000,000	100,000,000	100,000,000
Хуримтлагдсан ашиг		(156,586)	(1,228,133)	2,726,765
Нийт эздийн өмч		99,843,414	98,771,867	102,726,765
Нийт өр төлбөр ба эздийн өмч		109,232,512	118,685,082	127,724,120

Тодруулга 2(7) болон Тодруулга 24-ийг харна уу.

Х
а
е
8
а
р
е
а

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн

Өмчийн Өөрчлөлтийн Тайлан

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	Хувьцаат капитал (Тодруулга 13)	Хуримтлагд- сан ашиг	Нийт
2020 оны 01 дүгээр сарын 01- ний үлдэгдэл	100,000,000	2,726,765	102,726,765
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт болон алдааны залруулгаас үүссэн тохируулга	-	(21,378)	(21,378)
Нийт дэлгэрэнгүй орлого (*дахин тайлагнасан)			
Тайлант жилийн цэвэр алдагдал	-	(3,933,520)	(3,933,520)
2020 оны 12 дугаар сарын 31- ний үлдэгдэл (*дахин тайлагнасан)	100,000,000	(1,228,133)	98,771,867
2021 оны 01 дүгээр сарын 01- ний үлдэгдэл	100,000,000	(1,228,133)	98,771,867
Нийт дэлгэрэнгүй орлого			
Тайлант жилийн цэвэр ашиг	-	1,071,547	1,071,547
2021 оны 12 дугаар сарын 31- ний үлдэгдэл	100,000,000	(156,586)	99,843,414

* Тодруулга 2(7) болон Тодруулга 24-ийг харна уу.

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн
Мөнгөн Гүйлгээний Тайлан

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>Тодруулга</u>	<u>2021</u>	<u>2020 (дахин тайлагнасан*)</u>
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ			
Татварын өмнөх ашиг/ (алдагдал)		2,285,274	(3,702,937)
<i>Тохируулга:</i>			
Хүүгийн орлого	14	(10,463,295)	(8,408,999)
Хүүгийн зардал	15	465,458	785,948
Ханшийн зөрүүний хэрэгжээгүй гарз/ (олз), цэвэр	17	3,210,139	(5,034,279)
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	9	52,179	67,915
Биет бус хөрөнгийн хорогдуулга		920	925
Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	18	<u>3,480,330</u>	<u>13,697,194</u>
<i>Хөрөнгө, өр төлбөрийн өөрчлөлтүүд:</i>			
Хугацаатай хадгаламж		(27,244,809)	(10,703,957)
Дансны болон бусад авлага		3,146	62,770
Түрээсийн авлага		10,087,331	8,551,257
Бусад хөрөнгө		22,751	27,442
Дансны болон бусад өглөг	10	<u>723,961</u>	<u>63,327</u>
Төлсөн орлогын албан татвар		(90,244)	(281,623)
Хүлээн авсан хүү		3,286,764	5,575,065
Төлсөн хүүгийн зардал		(921,782)	(424,890)
Үйл ажиллагаанаас олсон/ -д (зарцуулсан) цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(15,101,877)	275,158
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ			
Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө	9	<u>(5,006)</u>	<u>(2,804)</u>
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд зарцуулсан цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(5,006)	(2,804)
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ			
Зээлийн эргэн төлөлт		(11,927,028)	(6,152,840)
Түрээсийн өр төлбөрийн эргэн төлөлт		(26,615)	(25,816)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(11,953,643)	(6,178,656)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн цэвэр бууралт		(27,060,526)	(5,906,302)
01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөрх мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	6	36,719,679	42,573,986
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалт	18	663	73,372
Гадаад валютын ханшийн хэлбэлзлийн бэлэн мөнгөнд үзүүлэх нөлөө		<u>278,542</u>	<u>(21,377)</u>
12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	6	<u>9,938,358</u>	<u>36,719,679</u>

* Тодруулга 2(7) болон Тодруулга 24-ийг харна уу.

Х
а
10
с
а
р
е
-

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

1. Ерөнхий мэдээлэл

Ди Би Эм Лизинг ХХК (цаашид “Компани” гэх) нь 2017 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан. Компанийг Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК бүрэн эзэмшдэг. Компанийн регистрийн дугаар нь 6196233 болно. Компанийн албан ёсны хаяг нь Монгол Улс, Улаанбаатар хот 14230, Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо, Нарны Зам 87, 6 давхар.

Компани нь Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн дагуу хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани хэлбэрээр үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд бөгөөд Монгол Улсын санхүүгийн түрээсийн тухай хууль, Иргэний хууль, Монгол Улсын Хөгжлийн Банкны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд санхүүгийн түрээсийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг. Компани нь дунд болон урт хугацаатай гэрээний дагуу санхүүгийн түрээсийг олгодог. Компани нь Монгол Улсын хөгжилд стратегийн чухал ач холбогдолтой салбаруудын төсөл, хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэх замаар Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулахыг зорин ажилладаг.

2. Санхүүгийн тайлагналын зарчим

(1) Тайланг бэлтгэхэд баримталсан стандарт

Компанийн санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (“СТОУС”)-ын дагуу бэлтгэсэн болно. Санхүүгийн тайланд чухал нөлөө бүхий өндөр түвшний үнэлэмж шаардсан, нарийн төвөгтэй бөгөөд таамаглал, тооцоолол ашиглагдсан хэсгүүдийг Тодруулга 2(5)-д тодруулсан болно.

Тайлант жилийн толилуулгатай нийцүүлэх зорилгоор тодорхой харьцуулагдах дүнг дахин ангилсан.

Санхүүгийн тайланг 2022 оны 8 дугаар сарын 10-ны өдрөөр удирдлага хүлээн зөвшөөрч, баталсан.

(2) Хэмжилтийн суурь

Энэхүү санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад өөрөөр тодруулснаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайланг түүхэн өртгийн зарчимд үндэслэн бэлтгэсэн.

(3) Бүртгэлийн болон толилуулгын валют

Энэхүү санхүүгийн тайланг бэлтгэж тайлагнахдаа Компанийн бүртгэлийн валют болох Монгол Улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр толилуулсан ба тусгайлан тодруулснаас бусдаар санхүүгийн тайланг мянгачилж толилуулсан.

(4) Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчим

Санхүүгийн тайлан нь тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд үндэслэн бэлтгэгдсэн бөгөөд энэ нь Компани ойрын ирээдүйд хөрөнгөө бизнестээ хэвээр үлдээж, өр төлбөрөө төлж, үйл ажиллагаагаа тасралтгүй хэвийн явуулна гэдгийг илэрхийлнэ.

2. Санхүүгийн тайлагналын зарчим, үргэлжлэл

(5) Таамаглал, тооцоолол болон үнэлэмжийн хэрэглээ

Санхүүгийн тайланг бэлтгэх үйл явц нь таамаглал, тооцоолол болон үнэлгээ хэрэглэхийг удирдлагаас шаарддаг ба энэхүү таамаглал, тооцоолол, үнэлэмж нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэгжилт, мөн хөрөнгө, өр төлбөр, орлого зардлын зүйлсийн дүнг тодорхойлоход нөлөөлдөг. Гүйцэтгэлээрх үр дүн нь эдгээр тооцооллоос зөрүүтэй байж болно.

Удирдлага эдгээр тооцоолол болон түүнд хэрэглэсэн таамаглалыг байнга хянаж байдаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд аливаа өөрчлөлт гарсан тохиолдолд тухайн өөрчлөлт гарсан тайлант жил болон ирээдүйн тайлант жилүүдэд уг тооцооллын өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн тайланд мэдэгдэхүйц нөлөө бүхий нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд хэрэглэгдсэн таамаглал, тооцоолол, үнэлэмжийн талаарх мэдээлэл болон дараагийн тайлант үед хамаарах материаллаг залруулгын нөлөө бүхий эрсдэлийн үндэслэл болон тооцооллын талаарх мэдээллийг доорх тодруулгад тусгасан:

- Тодруулга 3 (3), 8, 22 – Дансны болон бусад авлагын хүлээгдэж буй алдагдлын хэмжилт: жигнэсэн дундаж алдагдлын түвшинг тодорхойлоход ашигласан чухал таамаглалууд.

(6) Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Хөрөнгө болон өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг тайлагналын зорилгоор жил бүр хянадаг. Уг үнэлгээг хийхдээ Компанийн удирдлага томоохон нөлөө үзүүлэхүйц хэмжээний үл ажиглагдах хүчин зүйлс болон үнэлгээний тохируулгуудыг хянадаг. Бодит үнэ цэнийг үнэлэхдээ хөндлөнгийн этгээдийн мэдээллийг ашиглаж байгаа бол үнэлгээг тогтоохдоо ашигласан мэдээлэл, аргачлал нь санхүүгийн тайлагналын журмын шаардлагад нийцэж байгаа эсэх болон үнэлгээний зорилгод нийцэж байгаа эсэхийг Компанийн удирдлага үнэлдэг.

Компани нь хөрөнгө болон өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ аль болох зах зээлийн мэдээллийг ашигладаг. Үнэлгээнд ямар төрлийн мэдээллийг ашигласнаас хамаарч бодит үнэ цэнийг дараах гурван түвшинд ангилдаг.

- Түвшин 1: Ижил төрлийн хөрөнгө, өр төлбөрийн зах зээлийн жишиг үнэ (залруулаагүй)
- Түвшин 2: Тухайн хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд 1 дүгээр түвшинд багтсан жишиг үнээс бусад өгөгдлүүд, шууд (өөрөөр хэлбэл үнээр) эсвэл шууд бусаар (өөрөөр хэлбэл үнээс үүсэлтэй)
- Түвшин 3: Хөрөнгө эсвэл өр төлбөрийн зах зээлийн ажиглагдахуйц мэдээлэл дээр суурилагагүй өгөгдлүүд (үл ажиглагдахуйц өгөгдлүүд)

Хэрэв хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийн үнэлгээнд ашиглаж буй өгөгдлүүд нь үнэлгээний өөр өөр түвшинд ангилагдаж байвал бодит үнэ цэнийн үнэлгээг нь түүнд гол нөлөө үзүүлсэн хамгийн бага түвшний өгөгдөлтэй ижил түвшинд ангилна. Бодит үнэ цэнийн өгөгдлийн түвшин хоорондын шилжилтийг Компани нь өөрчлөлт гарсан тайлант үеийн эцэст хүлээн зөвшөөрдөг.

Бодит үнэ цэнийн үнэлгээнд хийсэн таамаглалын талаарх нэмэлт мэдээллийг дараах тодруулгаас харна уу.

- Тодруулга 22 - эрсдэлийн удирдлага

2. Санхүүгийн тайлагналын зарчим, үргэлжлэл

(7) Өмнөх тайлант жилийн дахин тайлагнал

Компани 2021 онд зарим санхүүгийн хөрөнгүүдийн гэрээний хугацаа хэтэрсэнтэй холбоотойгоор 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн түрээсийн авлага болон хугацаатай хадгаламжийн үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг зохих ёсоор үнэлж, бүртгээгүйг олж тодорхойлсон. Мөн Компани нь 2020 оны алдангийн орлого илүү илэрхийлэгдсэн байсныг олж тодорхойлсон. Үүний үр дүнд 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх түрээсийн авлага, хугацаатай хадгаламж илүү илэрхийлэгдэж, 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн алдангийн орлого илүү илэрхийлэгдэж, үнэ цэнийн бууралтын алданги дутуу илэрхийлэгдсэн. Энэхүү алдааг өмнөх тайлант жилүүдийн санхүүгийн тайлангийн холбогдох мөрүүдийг дахин тайлагнах байдлаар залруулсан.

Энэхүү санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ дээр дурьдсан өмнөх тайлант жилүүдийн дахин тайлагналыг бүртгэсэн бөгөөд харьцуулагдах тайлант жилүүдийн эхний үлдэгдлийг нэмэлт баганаар санхүүгийн байдлын тайланд толилуулсан. Дахин тайлагналын дэлгэрэнгүйг Тодруулга 24-оос харна уу.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд

Компанийн санхүүгийн тайлан гаргахдаа баримталж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг дор дурдсан болно. Доор хураангуйлсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудыг энэхүү санхүүгийн тайланд толилуулсан бүх тайлант жилүүдэд тууштай хэрэглэсэн болно.

(1) Гадаад валютаар хийгдсэн ажил гүйлгээ

Гадаад валютаар гарсан ажил гүйлгээг тухайн ажил гүйлгээ гарсан өдрийн албан ханшаар бүртгэлийн валют руу хөрвүүлж бүртгэдэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн хөрөнгө, өр төлбөрийн мөнгөн зүйлсийг балансын өдрийн хаалтын ханшаар бүртгэлийн валют руу хөрвүүлэн илэрхийлдэг.

Бодит үнэ цэнээр хэмжигдэж, гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус хөрөнгө, өр төлбөрийн зүйлсийг тухайн бодит үнэ цэнийг тодорхойлсон өдрийн албан ханшаар бүртгэлийн валют руу хөрвүүлдэг. Түүхэн өртгөөр хэмжигдэж, гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийг тухайн ажил гүйлгээ гарсан өдрийн албан ханшаар хөрвүүлж тайлагнадаг.

Борлуулах боломжтой өмчийн хэрэглүүрийн дахин хөрвүүлэлтээс үүссэн гадаад валютын ханшийн зөрүүнээс бусад үед гадаад валютын дахин хөрвүүлэлтийн ханшийн зөрүүг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Гадаад валютаарх түүхэн өртгөөрөө хэмжигдсэн мөнгөн бус зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшаар тайлагнадаг.

(2) Санхүүгийн хэрэглүүр

(i) Үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө

Компани нь тухайн санхүүгийн хэрэгслийн гэрээний нэг тал болсон тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайланд хүлээн зөвшөөрдөг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(2) Санхүүгийн хэрэглүүр, үргэлжлэл

(i) Үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө, үргэлжлэл

Дансны авлагыг анх үүссэн үед нь анх хүлээн зөвшөөрдөг. Компани нь хэрэглүүрийн гэрээний нөхцөлд нэг тал болсон үед бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгө (хэрэв энэ нь санхүүгийн томоохон бүрэлдэхүүн хэсэггүй дансны авлага биш бол) эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг түүний бодит үнэ цэнээр тооцож, ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнэ (ААБҮЦ)-ээр тооцдоггүй зүйлийн хувьд түүнийг худалдан авах эсвэл гаргахтай шууд холбоотой аливаа ажил гүйлгээний зардлыг нэмсэн дүнгээр хэмждэг. Томоохон санхүүгийн бүрэлдэхүүн хэсэггүй дансны авлагуудыг ажил гүйлгээний үнээр анх хэмждэг.

Санхүүгийн хөрөнгүүд

Санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн; бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнэ (БДОБҮЦ)-ээр хэмжсэн өрийн хөрөнгө оруулалт; БДОБҮЦ-ээр хэмжсэн өмчийн хөрөнгө оруулалт; эсвэл ААБҮЦ-ээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө гэж ангилдаг.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа тухайн санхүүгийн хөрөнгийг удирдах бизнес загварыг өөрчилснөөс бусад тохиолдолд дахин ангилахгүй бөгөөд бизнес загварын өөрчлөлттэй холбоотой бүх санхүүгийн хөрөнгийг тухайн өөрчлөлт орсон эхний тайлант жилийн эхний өдөр дахин ангилдаг.

Санхүүгийн хөрөнгө нь ААБҮЦ-ээр илэрхийлэгдээгүй бөгөөд дараах хоёр шалгуурыг зэрэг хангаж байвал тухайн санхүүгийн хөрөнгийг хорогдуулсан өртгөөр хэмждэг:

- гэрээгээр орж ирэх мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг эзэмшдэг бизнесийн загвартай; болон
- тухайн санхүүгийн хөрөнгийн гэрээний нөхцөл нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон уг төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийн үлдэгдлээс тооцсон хүүгийн төлбөрийн мөнгөн урсгал тогтоосон өдрүүдээр орж ирэх;

Өрийн хөрөнгө оруулалт нь ААБҮЦ-ээр илэрхийлэгдээгүй бөгөөд дараах хоёр шалгуурыг зэрэг хангаж байвал тухайн өрийн хөрөнгө оруулалтыг БДОБҮЦ-ээр хэмждэг:

- гэрээгээр орж ирэх мөнгөн урсгалыг цуглуулах болон борлуулах зорилгоор эзэмшдэг бизнесийн загвартай; болон
- тухайн санхүүгийн хөрөнгийн гэрээний нөхцөл нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон уг төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийн үлдэгдлээс тооцсон хүүгийн төлбөрийн мөнгөн урсгал тогтоосон өдрүүдээр орж ирэх;

Дээр дурьдсан хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө, эсвэл БДОБҮЦ-ээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө гэж ангилагдаагүй бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийг ААБҮЦ-ээр хэмждэг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(2) Санхүүгийн хэрэглүүр, үргэлжлэл

(i) Үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгүүд – Бизнесийн загварын үнэлгээ

Компани нь бизнес загварын үнэлгээг хийхдээ санхүүгийн хөрөнгийн багцын түвшинд хийдэг бөгөөд энэ нь бизнесийг удирдаж буй арга замыг хамгийн сайн илэрхийлдэг ба удирдлага нь мэдээллээр хангагдсан байдаг. Дараах мэдээллийг харгалзан үзсэн:

- багцын бодлого, зорилтууд, эдгээр бодлогын практик үйл ажиллагаа. Үүнд, удирдлагын стратеги нь гэрээгээрх хүүгийн орлогоо олох, тодорхой хүүний түвшний үзүүлэлтийг хадгалах, санхүүгийн хөрөнгийн үргэлжлэх хугацааг түүнтэй холбоотой аливаа өр төлбөрийн хугацаа эсвэл хүлээгдэж буй мөнгөн зарлагын урсгал эсвэл хөрөнгийг борлуулснаар бий болох мөнгөн гүйлгээтэй тохируулдаг эсэх;
- багцын гүйцэтгэлийг хэрхэн үнэлж, Компанийн удирдлагад тайлагнадаг эсэх;
- бизнесийн загвар (мөн тухайн бизнесийн загварт багтсан санхүүгийн хөрөнгүүд)-ын гүйцэтгэлд нөлөөлөх эрсдэлүүд болон эдгээр эрсдэлүүдийг хэрхэн удирддаг эсэх;
- бизнесийг удирдаж буй менежерүүдийг хэрхэн урамшуулдаг – жишээ нь урамшуулал тэдний удирдаж буй хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ эсвэл цуглуулсан гэрээгээрх мөнгөн урсгалд үндэслэдэг эсэх; болон
- өмнөх тайлант хугацаанд хийгдсэн санхүүгийн хөрөнгийн борлуулалтын давтамж, тоо хэмжээ, цаг хугацаа, эдгээр борлуулалтыг хийсэн шалтгаанууд болон ирээдүйн борлуулалтын үйл ажиллагааны хүлээлт.

Санхүүгийн хөрөнгийг гуравдагч этгээдэд шилжүүлэх ажил гүйлгээ нь тухайн санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөх нөхцлийг хангаагүй тохиолдолд борлуулалт гэж үзэхгүй бөгөөд Компанийн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн хүлээн зөвшөөрөх зарчимтай нийцдэг.

Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж буй эсвэл удирдаж байгаа, мөн гүйцэтгэлийг нь бодит үнэ цэнэд суурилан үнэлдэг санхүүгийн хөрөнгүүдийг ААБҮЦ-ээр хэмждэг.

Санхүүгийн хөрөнгүүд – Гэрээгээрх мөнгөн урсгал нь зөвхөн үндсэн болон хүүгийн төлбөрөөс бүрддэг эсэх үнэлгээ

Энэхүү үнэлгээний зорилгоор 'үндсэн төлбөр' гэж анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үеийн санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг хэлнэ. 'Хүүгийн төлбөр' гэж мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ, тодорхой нэг хугацаанд үлдэгдэлтэй байгаа үндсэн төлбөрт холбогдох зээлийн эрсдэл болон бусад зээлийн үндсэн үйл ажиллагааны эрсдэл, өртөг (жишээлбэл, төлбөрийн чадварын эрсдэл ба үйл ажиллагааны зардал гэх мэт), мөн түүнчлэн ахиуц ашгийг харгалзан тодорхойлдог.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(2) Санхүүгийн хэрэглүүр, үргэлжлэл

(i) Үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгүүд – Гэрээгээрх мөнгөн урсгал нь зөвхөн үндсэн болон хүүгийн төлбөрөөс бүрддэг эсэх үнэлгээ, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгийн гэрээгээрх мөнгөн урсгал нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрөөс бүрдсэн эсэхийг үнэлэхдээ Компани уг санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний нөхцлийг авч үздэг. Ингэхдээ гэрээгээрх мөнгөн урсгал орж ирэх хугацаа, эсвэл орж ирэх мөнгөн дүнг өөрчилсөнөөр үндсэн нөхцлөө хангахгүй байх боломжтой гэрээний нөхцөл агуулсан эсэхийг үнэлэх зэрэг багтана. Энэхүү үнэлгээг хийхдээ Компани дараах зүйлсийг авч үздэг:

- мөнгөн урсгалын мөнгөн дүн болон цаг хугацааг өөрчилж болзошгүй үйл явдал;
- хувьсах хувь хэмжээг багтаасан гэрээнд заасан нэрлэсэн хүүгийн түвшинг тохируулах нөхцлүүд;
- урьдчилан төлбөр гүйцэтгэх болон сунгалт хийх нөхцлүүд; болон
- тодорхой хөрөнгүүдээс орж ирэх мөнгөн урсгалыг Компанийн нэхэмжлэх эрхийг хязгаарласан нөхцлүүд (жишээ нь буцаах эрхгүй нөхцлүүд).

Хэрвээ урьдчилгаа төлбөр нь үндсэн төлбөр болон үндсэн төлбөрийн үлдэгдэлд ногдох хүүгийн төлбөрийн төлөгдөөгүй дүн (үүнд гэрээг эрт дуусгавар болгосонтой холбогдон үүсэх нэмэлт нөхөн төлбөр багтана)-ийн дийлэнх хэсгийг илэрхийлж байвал урьдчилгаа төлбөрийн шинж чанар нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрийн нөхцөлтэй ижил байдаг. Түүнчлэн, хөнгөлөлттэй үнээр эсвэл гэрээнд заасан урамшуулалтай үнээр худалдан авсан санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд хэрэв урьдчилгаа төлбөрийн бодит үнэ цэнэ нь анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед хангалтгүй бол гэрээгээрх нэрлэсэн дүн болон хуримтлуулсан (гэхдээ төлөгдөөгүй) гэрээний хүүг (гэрээг эрт дуусгавар болгосонтой холбогдон үүсэх нэмэлт нөхөн төлбөр багтаж болно) урьдчилан төлөхийг зөвшөөрсөн эсвэл шаардсан нөхцөл нь дээрх нөхцөлтэй нийцдэг.

Санхүүгийн хөрөнгө – Дараа үеийн хэмжилт болон олз ба гарз

ААБҮЦ-ээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгүүдийг дараагийн тайлант үеүдэд бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг. Аливаа хүүгийн орлого эсвэл ногдол ашгийн орлого зэрэг багтсан цэвэр олз ба гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгүүдийг дараагийн тайлант үеүдэд үр ашигт хүүгийн арга ашиглан хорогдуулсан өртгөөр нь хэмждэг. Хорогдуулсан өртгийг үнэ цэнийн бууралтын гарзаар бууруулдаг. Хүүгийн орлого, гадаад валютын ханшийн олз, гарз ба үнэ цэнийн бууралтыг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрдөг. Аливаа үл хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн олз эсвэл гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(2) Санхүүгийн хэрэглүүр, үргэлжлэл

(i) Үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгө – Үл хүлээн зөвшөөрөх

Санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн гүйлгээнд хамаарах гэрээний эрхийн хүчинтэй хугацаа дууссан эсвэл уг санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн гүйлгээг хүлээн авах гэрээний эрхийг шилжүүлсэн бөгөөд санхүүгийн хөрөнгийн эзэмшилтэй холбоотой бүх эрсдэл, өгөөжийг бодитойгоор шилжүүлсэн бол уг санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрдөг. Уг гүйлгээгээр бий болсон эсвэл үлдсэн аливаа эрх, үүргийг тусад нь санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Хэрэв Компани уг шилжүүлсэн санхүүгийн хөрөнгийн эзэмшилтэй холбоотой бүх эрсдэл, өгөөжийг бодитойгоор өөртөө үлдээсэн бол уг санхүүгийн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн хүлээн зөвшөөрөх ба холбогдох санхүүгийн өр төлбөрийг мөн хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг цэвэр дүнгээр тусгах нь

Компани хүлээн зөвшөөрөгдсөн дүнг хооронд нь хаах хууль эрх зүйн эрхтэй байх, мөн цэвэр дүнгээр нь төлбөр хийх эсвэл нэгэн зэрэг хөрөнгийг борлуулах, өр төлбөрийг барагдуулах зорилготой үед санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг хааж санхүүгийн байдлын тайланд цэвэр дүнгээр нь тусгадаг.

(3) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Компани нь хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын (ХБА) санг дараах санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд хүлээн зөвшөөрдөг:

- хорогдуулсан өртгөөр нь хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө; ба
- БДОБУЦ-ээр илэрхийлсэн өрийн хөрөнгө оруулалт.

Компани 12 сарын хугацаанд ХБА-ын хэмжээгээр хэмжигдэх дараахаас бусад тохиолдолд зээлийн алдагдлын санг нийт хугацааны ХБА-ын сантай тэнцэх хэмжээгээр тооцдог:

- тайлагналын өдрөөр зээлийн эрсдэл бага байхаар тодорхойлогдсон өрийн үнэт цаас; болон
- зээлийн эрсдэлтэй бусад өрийн үнэт цаас болон банкны үлдэгдэл (өөрөөр хэлбэл, санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацааны туршид үүргээ биелүүлэхгүй байх эрсдэл) анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш мэдэгдэхүйц нэмэгдээгүй.

Дансны авлага болон гэрээний хөрөнгийн хувьд алдагдлыг үргэлж гэрээний нийт хугацаатай тэнцэх ХБА-тай байхаар хэмждэг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(3) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл нь анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш болон ХБА-г тооцох үед мэдэгдэхүйц хэмжээнд нэмэгдсэн эсэхийг тодорхойлохдоо Компани үндэслэлтэй бөгөөд дэмжлэг болох холбоотой бөгөөд аливаа өртөг, хүчин чармайлт гаргалгүй олж авах боломжтой мэдээллийг авч үздэг. Энэ нь Компанийн түүхэн туршлага, мэдээлэлд тулгуурласан зээлийн үнэлгээ болон ирээдүйн мэдээллийг багтаасан тоон болон чанарын мэдээлэл, дүн шинжилгээг багтаадаг.

Компани нь санхүүгийн хөрөнгийн эргэн төлөлтийн хугацаа 30 хоногоос хэтэрсэн тохиолдолд зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн гэж үздэг.

Компани санхүүгийн хөрөнгийг дараах нөхцөлд хугацаа хэтэрч, үүргээ биелүүлээгүй гэж үздэг:

- Компани зээлдэгч нь үнэт цаасыг хүчээр зарах (хэрэв байгаа бол) гэх мэт аливаа арга хэмжээ авахгүйгээр Компанид эргэн төлөх үүргээ бүрэн биелүүлж чадахгүй тохиолдолд; эсвэл
- санхүүгийн хөрөнгө 90 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн

Гэрээний нийт хугацаа дуусах хүртэлх ХБА нь санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацааны туршид тохиолдох боломжтой бүхий л хугацаа хэтрэлт буюу үүргийн үл биелэлтээс үүсэх ХБА юм.

12 сарын ХБА нь тайлант жил дуусгавар болсон өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд (эсвэл хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацаа нь 12 сараас бага бол түүнээс богино хугацаанд) тохиолдож болзошгүй хугацаа хэтрэлт буюу үүргийн үл биелэлтээс үүсэх нийт хугацааны ХБА-ын хэсэг юм.

ХБА-г тооцохдоо авч үздэг хамгийн урт хугацаа нь Компанийн зээлийн эрсдэлд өртөх гэрээний хамгийн урт хугацаа юм.

ХБА нь зээлийн алдагдлын магадлалаар жигнэсэн тооцоолол юм. Зээлийн алдагдлыг бүх мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнээр хэмждэг (жишээ нь, гэрээний дагуу аж ахуйн нэгжид учирч болзошгүй мөнгөн гүйлгээ ба Компанийн хүлээж авах мөнгөн гүйлгээний хоорондын зөрүү).

ХБА-ыг санхүүгийн хөрөнгийн үр ашигт хүүгийн түвшингээр дискаунтлан тооцдог.

Компани хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн санхүүгийн хөрөнгө болон БДОБҮЦ-ээр хэмжигдсэн өрийн үнэт цаас нь зээлийн үнэлэмж буурсан эсэхийг тайлант хугацааны эцэс бүрт үнэлж тодорхойлдог. Санхүүгийн хөрөнгийн ирээдүйн тооцоолсон мөнгөн гүйлгээнд сөрөг нөлөө үзүүлэх нэг буюу хэд хэдэн үйл явдал тохиолдсон бол санхүүгийн хөрөнгийг "зээлийн үнэлэмж буурсан" гэнэ.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(3) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт, үргэлжлэл

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоог харуулах дараах үйл явдлууд байна:

- зээлдэгчийн санхүүгийн нөхцөл байдал нэлээд хэмжээгээр хүндэрсэн;
- 90 хонгоос дээш эргэн төлөх хугацаа хэтэрсэн эсвэл гэрээний үүргээ биелүүлэх чадваргүй болсон зэргээр гэрээний заалтыг зөрчсөн;
- Компанид өөр нөхцөл байхгүй байсантай холбоотой зээл болон урьдчилгаа төлбөрийн бүтцийг өөрчилсөн;
- зээлдэгч нь дампуурал зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин зохион байгуулалт хийх магадлалтай;
- санхүүгийн хүнд нөхцөл байдлын улмаас санхүүгийн хөрөнгийн идэвхитэй зах зээл байхгүй болсон

Хорогдуулсан өртгөөр нь хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын нөөц нь тухайн хөрөнгийн нийт дансны үнийг бууруулдаг.

Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр илэрхийлсэн өрийн үнэт цаасны хувьд үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг ашиг, алдагдлын хэсэгт тусган бусад дэлгэрэнгүй орлогын хэсэгт хүлээн зөвшөөрнө.

Компанийн санхүүгийн хөрөнгийг бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн нөхөх хангалттай хүлээлт байхгүй тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнийг данснаас хасна. Байгууллагын харилцагчдын хувьд хугацаандаа эргэн төлөгдөх магадлалтай эсэхэд үндэслэн данснаас хасах хугацаа, дүнг тодорхойлох зорилгоор тусгайлсан үнэлгээг хийдэг боловч данснаас хассан санхүүгийн хөрөнгө нь Компанийн эргэн төлөгдөх хугацаа нь болсон хөрөнгийг эргэн төлүүлэхтэй холбоотой гүйцэтгэдэг горимын дагуу албадлагын ажиллагааг хийх боломжтой.

(4) Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийг анх өртгөөр нь хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа үндсэн хөрөнгийг тухайн хөрөнгийн өртгөөс аливаа хуримтлагдсан элэгдэл болон аливаа үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хассан дүнгээр нь бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөгт тухайн хөрөнгийг худалдан авах болон барьж байгуулахтай шууд холбогдон гарсан зардал, мөн удирдлагын зорилгоор үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болгож түүнийг байршуулах болон шаардлагатай нөхцлийг хангахтай холбоотой гарсан бусад зардлууд, мөн тухайн хөрөнгийг задлах, зайлуулах болон байрлаж байсан талбайг нь сэргээн засварлахад гарах зардлуудыг хамааруулна.

Хэрэв үндсэн хөрөнгийн тодорхой хэсгийн элэгдүүлэх хугацаа тухайн үндсэн хөрөнгөөс ялгаатай бол тэдгээрийг үндсэн хөрөнгийн тусдаа зүйл (гол бүрэлдэхүүн) гэж үзнэ.

Компани нь дараа үеийн зардлаас эдийн засгийн ирээдүйн үр өгөөжийг хүртэх магадлалтай бөгөөд тухайн зардлыг үнэн зөв хэмжих боломжтой болсон үед түүнийг үндсэн хөрөнгийн дансны үнэ дээр нэмэгдүүлэх буюу эсвэл тусдаа хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг. Солигдсон эд ангийн дансны үнээр хөрөнгийн дансны үнийг бууруулна. Өдөр тутмын үйлчилгээний зардлыг тухайн зардал гарсан тайлант үеийн ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг түүний ирээдүйд авчрах эдийн засгийн үр өгөөжөөс нь хамаарч ашиглагдах жилийнх нь туршид шулуун шугамын аргаар тооцон байгуулдаг. Үндсэн хөрөнгийн нийт өртгийн дүнд багтсан гол бүрэлдэхүүн хэсгийн ашиглагдах хугацаа ялгаатай байгаа тохиолдолд тэдгээрт тусад нь элэгдэл байгуулдаг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(4) Үндсэн хөрөнгө, үргэлжлэл

Үндсэн хөрөнгийг борлуулснаас үүссэн олз, гарзыг борлуулж буй үнэ болон тухайн хөрөнгийн дансны үнэтэй харьцуулж тодорхойлдог бөгөөд бусад үйл ажиллагааны бус орлого (зардал)-оор хүлээн зөвшөөрдөг.

Үндсэн хөрөнгийн зүйлсийн эдийн засгийн ашиглалтын хугацаа дараах байдалтай байна:

Үндсэн хөрөнгийн зүйлс	Тайлант жил
Тээврийн хэрэгсэл	10 жил
Тавилга, эд хогшил	3-10 жил
Компьютер	3 жил

Үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглалтын хугацаа, элэгдлийн аргыг санхүүгийн жилийн эцэс бүрт хянаж үзээд шаардлагатай бол залруулдаг. Энэхүү өөрчлөлтийг тооцооллын өөрчлөлт гэж үзнэ.

(Санхүүгийн бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Компанийн бараа материал болон хойшлогдсон татварын хөрөнгөөс бусад санхүүгийн бус хөрөнгүүдийн дансны үнэд цэнийн бууралтын аливаа нэг шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тайлант хугацааны эцэс бүрт үнэлж тодорхойлдог. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрвэл хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Нэгж хөрөнгө эсвэл мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжийн (цаашид “МОҮН” гэх) дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжит тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хүлээн зөвшөөрдөг.

Хөрөнгийн эсвэл “МОҮН”-ийн нөхөгдөх үнэ гэдэг нь хөрөнгийн бодит үнээс борлуулахтай холбоотой зардлыг хассан цэвэр дүн болон хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж хоёрын аль их дүнгээр нь тогтоогддог. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ татварын өмнөх дискаунтын хувиар дискаунчилан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтыг дангаар нь шалгах боломжгүй бол тэдгээрийг цаашид ашигласнаар бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс “МОҮН” хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан бүлгээр нь үнэ цэнийн бууралтыг үнэлнэ.

Нэгж хөрөнгө эсвэл түүний харъяалагдах “МОҮН”-ийн дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжит тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг бүртгэж, дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусгадаг.

Өмнөх тайлант жилүүдэд тодорхойлж бүртгэсэн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг тайлант жилийн эцсээр эргэн шалгаж, уг алдагдал буурсан эсвэл алдагдалгүй болсон эсэхийг үнэлдэг. Нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлохдоо хэрэглэсэн тооцоолол өөрчлөгдсөн бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаадаг. Ингэхдээ хөрөнгийн дансны үнэ тооцвол байх байсан хөрөнгийн дансны үнээс хэтрэхгүй байх хэмжээгээр элэгдэл хорогдлыг хассан цэвэр дүнгээр тооцоолж буцаадаг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(6) Мөнгөн ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь дуусгавар болох хугацаа нь 3 сар болон түүнээс богино хугацаатай бөгөөд бодит үнэ цэнэ өөрчлөгдөх өчүүхэн эрсдэл бүхий бэлэн мөнгө, банкин дахь хугацаагүй хадгаламж болон түргэн хөрвөх чадвартай богино хугацаат хөрөнгө оруулалт (үндсэндээ банкин дахь хугацаат хадгаламж)-аас бүрдэнэ. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг үр ашигт хүүгийн аргаар хорогдуулсан өртгөөр тайлагнадаг.

(7) Эздийн өмч

Энгийн хувьцааг эздийн өмчид ангилж бүртгэдэг. Шинээр хувьцаа гаргахтай холбоотой зардлыг эздийн өмчийн нэмэгдлийн бууралт байдлаар тайлагнана. Гаргасан нэгж хувьцааны үнэд хүлээн авах бодит үнэ цэнийн нэрлэсэн үнээс илүү гарсан дүнг нэмж төлсөн капиталын өсөлтөөр хүлээн зөвшөөрдөг.

Ногдол ашгийг зөвхөн тухайн тайлант үед эсвэл түүнээс өмнө зарласан бол ногдол ашгийн өр төлбөрөөр бүртгэж, эздийн өмчийг бууруулдаг. Ногдол ашгийг санхүүгийн тайланг батлан гаргахаас өмнө тайлангийн өдрийн байдлаар санал оруулсан эсвэл санал оруулсан ч тайлангийн өдрийн дараагаар зарласан тохиолдолд тодруулдаг.

(8) Нөөц

Компанид өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд үүссэн өнөөгийн үүрэг (хуулийн эсвэл ёс зүйн) байгаа, компани нь үүргээ барагдуулах шаардлагатай байх магадлалтай, үүргийн дүнг найдвартай тооцоолж болох тохиолдолд нөөцийг хүлээн зөвшөөрнө.

Нөөц болгон хүлээн зөвшөөрсөн дүн нь үүрэгтэй холбоотой эрсдэл, тодорхойгүй байдлыг харгалзан тайлант хугацааны эцэст одоо байгаа үүргийг барагдуулахад шаардагдах төлбөрийн хамгийн сайн тооцоолол юм. Одоогийн өр төлбөрийг барагдуулахаар тооцсон мөнгөн гүйлгээг ашиглан нөөцийг хэмжих үед түүний дансны үнэ нь эдгээр мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнэ юм.

Нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах эдийн засгийн үр өгөөжийн заримыг эсвэл бүгдийг нь гуравдагч этгээдээс нөхөхөөр хүлээгдэж байгаа тохиолдолд нөхөн төлбөр авах нь бараг тодорхой бөгөөд авлагын дүнг найдвартайгаар хэмжих боломжтой бол авлагыг хөрөнгө гэж хүлээн зөвшөөрнө.

Нөөцийг тайлант хугацааны эцэст хянаж, одоогийн хамгийн сайн тооцооллыг тусгахын тулд тохируулна. Хэрэв өр төлбөрийг барагдуулахын тулд эдийн засгийн үр өгөөжийг шилжүүлэх шаардлагатай болох нь нотлогдоогүй бол уг заалтыг буцаах хэрэгтэй.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(9) Орлого ба зардал хүлээн зөвшөөрөх

Хүүгийн орлого болон зардлыг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг. “Үр ашигт хүү” гэдэг нь хүлээгдэж буй хугацаан дахь ирээдүйд төлөгдөх буюу хүлээн авах мөнгөн урсгалыг санхүүгийн хэрэглүүрийн дансны үнэд дискаунтчилахад ашиглаж буй хүү юм:

- санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэ; эсвэл
- санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртөг.

Худалдан авсан эсвэл үүсгэн бий болгосон, зээлийн үнэлэмж буурсан санхүүгийн хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хэрэглүүрийн үр ашигт хүүгийн түвшинг тооцоолохдоо Компани нь санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний нөхцөлийн дагуу ирээдүйн бүх мөнгөн урсгалыг тооцох боловч хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцохгүй. Худалдан авсан эсвэл үүсгэн бий болгосон, зээлийн үнэлэмж буурсан санхүүгийн хөрөнгийн хувьд зээлийн тохируулсан үр ашигт хүүгийн түвшинг тооцон хүлээгдэж буй алдагдлын ирээдүйн мөнгөн урсгалыг тооцно.

Үр ашигт хүүгийн тооцоололд гүйлгээний зардал, хураамж, төлбөр хийсэн эсвэл хүлээн авсан хугацаа зэрэг үр ашигт хүүгийн чухал хэсгүүд багтана. Гүйлгээний зардалд санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийг худалдан авах болон борлуулахтай шууд хамаарах нэмэгдэл зардал багтана.

Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийн ‘хорогдуулсан өртөг’ нь санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үндсэн төлөлтийг хасч, үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан анхны болон эцсийн дүнгийн зөрүүгээр хуримтлагдсан хорогдуулгыг нэмэх эсвэл хасах ба санхүүгийн хөрөнгийн хувьд хүлээгдэж буй аливаа хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын санг тохируулсан дүнг хэлнэ.

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигддэг ‘санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэ’ нь хүлээгдэж буй аливаа зээлийн алдагдлын санг тохируулснаас өмнөх санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртгийг хэлнэ.

(10) Ажиллагсдын тэтгэмж

(i) Богино хугацаат тэтгэмж

Богино хугацааны ажилтны тэтгэмж гэдэг нь тухайн ажилтны холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн хугацаа дууссанаас хойш 12 сарын дотор төлөх ёстой ажилчдын тэтгэмж юм. Нягтлан бодох бүртгэлийн хугацаанд ажилтан компанид үйлчилгээ үзүүлсэн тохиолдолд тухайн үйлчилгээнийхээ хариуд төлөхөөр хүлээгдэж буй ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнг хүлээн зөвшөөрнө.

(ii) Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэлүүд

Монгол улсын холбогдох хууль, тогтоомжид заасны дагуу Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа компаниуд нь Монгол улсын эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлнө. Эдгээр шимтгэлийг гарсан хугацаанд нь дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(11) Орлогын албан татвар

Орлогын албан татвар нь тайлант хугацааны орлогын албан татварын зардал ба хойшлогдсон татвараас бүрдэнэ. Тайлант хугацааны болон хойшлогдсон татварыг эздийн өмч буюу бусад дэлгэрэнгүй орлогын хэсэгт шууд хүлээн зөвшөөрсөн зүйлсэд хамааралтайгаас бусад тохиолдолд ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

(i) Тайлант хугацааны орлогын албан татвар

Одоогийн болон өмнөх үеүдэд хамааралтай тайлант хугацааны албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг татварын байгууллагаас буцаан авахаар хүлээж байгаа эсвэл татварын байгууллагад төлөх дүнгээр хэмжинэ. Энэ дүнг тооцоолоход хэрэглэсэн татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд нь тайлагналын өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан.

Эргэлтийн хөрөнгө, өр төлбөр хэсэгт хүлээн зөвшөөрсөн орлогын албан татварын авлага буюу өглөгийг хооронд нь суутган тооцуулахыг хуулиар зөвшөөрсөн бөгөөд Компани хөрөнгөө хэрэгжүүлж, өр төлбөрөө бууруулан цэвэр дүнгээр нь барагдуулахаар зэхэж байгаа бол хөрөнгө, өр төлбөрийг цэвэр дүнгээр харуулна.

Эздийн өмчийн хэсэгт шууд хүлээн зөвшөөрөх зүйлсэд хамаатай орлогын албан татварыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөхгүй. Удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийг яаж хөтлөхийг холбогдох татварын хууль, журмуудад тодорхой зааж өгөөгүй, нэмэлт тайлбар тодруулга шаардлагатай тийм шинэ нөхцөл байдал үүссэн эсэхийг тодруулахаар тодорхой хугацаа тутамд татварын тайлангаа хянаж үздэг ба шаардлагатай бол сан байгуулдаг.

(ii) Хойшлогдсон татвар

Хойшлогдсон татварыг хөрөнгө, өр төлбөрийн аргыг ашиглан хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг бөгөөд энэ арга нь санхүүгийн тайлангийн зорилгоорх хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татварын зорилгоор ашиглагдах дүн хоёрын хоорондох түр зөрүүн дээр үндэслэдэг. Бүх татвар ногдох түр зөрүүнд хойшлогдсон татварын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрдөг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг татвар ногдох орлого олсон үед татварын орлого ногдох нь тодорхой болсон бүх хасагдах түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрнө.

Дараах түр зөрүүнүүдэд хойшлогдсон татварыг хүлээн зөвшөөрдөггүй: гүүдвилийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт, эсвэл бизнесийн нэгдэл биш бөгөөд ажил гүйлгээ гарах үед нягтлан бодох бүртгэлийн ашиг болон татвар ногдох ашиг/татварын алдагдлын аль алинд нөлөөлөхгүй ажил гүйлгээн дэх хөрөнгө буюу өр төлбөрийн анхдагч хүлээн зөвшөөрөлт.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацааны эцэс бүрд дахин хянаж үздэг ба хойшлогдсон татварын хөрөнгийн бүх эсвэл зарим өгөөжийг хүртэх хангалттай хэмжээний татвар ногдох ашиг олох магадлалгүй болох үед Компани хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг бууруулдаг.

Тайлант үеийн эцсээр хүчин төгөлдөр болсон эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа татварын хувь хэмжээ (татварын хууль)-нд үндэслэн хөрөнгө нь хэрэгжих буюу өр төлбөрийг төлөх тайлант үед мөрдөгдөхөөр хүлээгдэж буй татварын хувь хэмжээгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө болон өр төлбөрийг хэмждэг. Тайлант үеийн эцэст Компани нь хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг нөхөх буюу барагдуулах арга хэлбэрээс үүсэж байгаа татварын үр нөлөөг хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хойшлогдсон татварын хөрөнгийн хэмжилтэд тусгадаг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(11) Орлогын албан татвар, үргэлжлэл

(ii) Хойшлогдсон татвар, үргэлжлэл

Компани нь тайлант үеийн татварын өр төлбөрийг тайлант үеийн татварын хөрөнгөөр суутган тооцох хууль ёсны хүчин төгөлдөр эрхтэй байх, орлогын татвараар тооцоо хийдэг ижил татварын албатай харьцдаг ба тайлант үеийн татварын өр төлбөр болон хөрөнгийг цэвэр сууриар барагдуулахаар төлөвлөсөн тохиолдолд хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хөрөнгийг цэвэр дүнгээр тооцдог.

Хэрэв ногдол ашиг төлөлттэй холбоотойгоор нэмэлт орлогын албан татварын зардал үүссэн бол уг орлогын албан татварын зардлыг ногдол ашгийн төлөлттэй холбоотой өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх үед орлогын албан татварын зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

(12) Түрээс

(i) Түрээслэгчийн хувьд

Гэрээг анх байгуулах үед Компани нь тухайн гэрээ нь түрээсийн гэрээ юу эсвэл түрээс агуулсан гэрээ эсэхийг үнэлдэг. Хэрэв гэрээ нь тодорхой төлбөр хүлээн авснаар тухайлсан хөрөнгийн хэрэглээг тодорхой хугацаанд хянах эрхийг олгож байвал тухайн гэрээ нь түрээсийн гэрээ эсвэл түрээс агуулсан гэрээ гэж үзнэ. Гэрээ нь тодорхой хөрөнгийн ашиглалтыг хянах эрхийг хангаж байгаа эсэхийг үнэлэхийн тулд компани СТОУС 16-д заасан түрээсийн тодорхойлолтыг ашигладаг.

Түрээсийн бүрэлдэхүүн агуулсан гэрээг эхлэх эсвэл өөрчлөх үед Компани гэрээнд тусгасан үнийг үндэслэн түрээсийн бүрэлдэхүүн хэсэг бүрт хуваарилдаг боловч хөрөнгийн түрээсийн хувьд Компани нь түрээсийн бус бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг салгах аргыг сонгосон ба харин түрээсийн болон түрээсийн бус бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг нэг бүрэлдэхүүн хэсэг гэж бүртгэдэг.

Компани нь түрээс эхлэх өдөр ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрдөг. Ашиглах эрхтэй хөрөнгийг анх өртгөөр нь хэмжих бөгөөд үүнийг түрээсийн эхний өдөр болон түүнээс өмнө хийсэн түрээсийн төлбөрөөр тохируулсан түрээсийн өр төлбөрийн анхны дүн, аливаа анхдагч шууд зардлууд болон хөрөнгийг салгаж буулгах, сэргээн засварлахад түрээслэгчээс гарах аливаа тооцоолсон болон түрээсийн урамшууллыг хассан дүнгээр илэрхийлдэг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(12) Түрээс, үргэлжлэл

(i) Түрээслэгчийн хувьд, үргэлжлэл

Түрээсийн хугацаа дуусгавар болох үед ашиглах эрхтэй хөрөнгийн өртөг нь худалдан авах сонголтыг тусгасан эсвэл үндсэн түрээсийн хөрөнгийг өмчлөх эрх Компанид бүрэн шилжихээс бусад үед ашиглах эрхтэй хөрөнгийг гэрээ эхэлсэн өдрөөс дуусах өдөр хүртэл шулуун шугамын аргаар элэгдүүлнэ. Энэ тохиолдолд ашиглах эрхтэй хөрөнгийг тухайн хөрөнгийн ашиглалтын жилээр элэгдүүлэх бөгөөд ашиглалтын жилийг үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийг тодорхойлох сууриар тодорхойлдог. Түүнчлэн, ашиглах эрхтэй хөрөнгийн дансны үнийг аливаа үнэ цэнийн бууралтын алдагдлаар бууруулж, түрээсийн өр төлбөрийн дахин хэмжилтээр тохируулдаг.

Түрээсийн өр төлбөрийг анх хэмжихдээ түрээсийн эхний өдрөөрх төлөгдөөгүй түрээсийн төлбөрүүдийг түрээст агуулагдсан нуугдмал хүүгийн хувь хэмжээ эсвэл уг хувь хэмжээг тодорхойлох боломжгүй бол Компанийн өсөн нэмэгдэх зээлийн хүүгийн хувь хэмжээг ашиглан дискаунталсан өнөөгийн үнэ цэнээр хэмжинэ.

Компани нь өсөн нэмэгдэх зээлийн хүүгийн хувь хэмжээг хэд хэдэн хөндлөнгийн санхүүгийн эх үүсвэрээс хүүгийн хувь хэмжээг авах замаар тодорхойлдог бөгөөд түрээсийн нөхцөл, түрээсэлсэн хөрөнгийн төрлийг илэрхийлэх тодорхой тохируулгуудыг хийдэг.

Түрээсийн өр төлбөрийн хэмжилтэд багтсан түрээсийн төлбөрт дараах зүйлүүд багтана:

- тогтмол төлбөр, түүний дотор материаллаг тогтмол төлбөр;
- индекс эсвэл хувь хэмжээнээс хамаарах хувьсах түрээсийн төлбөр, эхний өдөр индекс эсвэл хувь хэмжээг ашиглан хэмжсэн анхны хэмжилтээр
- үлдэх өртгийн үнэ цэнийн баталгааны хүрээнд хүлээгдэж буй өглөгийн дүнд
- Компанийн худалдан авах сонголтоо хэрэгжүүлэх нь үндэслэлтэйгээр тодорхой бол уг сонголтыг хэрэгжүүлэх үнэ. Үүнд Компани түрээсийг сунгана гэж үзвэл сунгалтын нэмэлт төлбөр, түрээсийн хугацааг эрт цуцлах торгууль.

Түрээсийн өр төлбөрийг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмждэг. Хэрэв индекс эсвэл хувь хэмжээнээс шалтгаалан Компанийн ирээдүйн түрээсийн төлбөр өөрчлөгдөх, үлдэх өртгийн үнэ цэнийн баталгааны хүрээнд хүлээгдэж буй өглөгийн дүнд өөрчлөлт орсон тохиолдолд худалдан авалт хийх, сунгах эсвэл цуцлах эсэхэд өөрчлөлт орсон эсвэл үндсэн түрээсийн төлбөрийг шинэчилсэн тохиолдолд дахин хэмждэг.

Түрээсийн өр төлбөрийг ийм байдлаар дахин хэмжихэд ашиглах эрхтэй хөрөнгийн дансанд холбогдох тохируулгыг хийх ба хэрэв ашиглах эрхтэй хөрөнгийн дансны үнэ тэг болж буурсан тохиолдолд ашиг, алдагдал бүртгэдэг.

Компани нь санхүүгийн байдлын тайланд хөрөнгө оруулалтын зорилгоорх үл хөдлөх хөрөнгийн тодорхойлолтыг хангаагүй ашиглах эрхтэй хөрөнгийг 'үндсэн хөрөнгө'-ийн ангилалд, түрээсийн өр төлбөрийг 'зээл ба өр төлбөр'-ийн ангилалд бүртгэдэг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(12) Түрээс, үргэлжлэл

(i) Түрээслэгчийн хувьд, үргэлжлэл

Богино хугацааны түрээс, бага өртөг бүхий түрээс

Компани бага үнэтэй хөрөнгийн түрээс болон богино хугацаат түрээсийн (үүнд оффисын түрээс багтана) хувьд ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөхгүй байх аргыг сонгосон. Компани эдгээр түрээстэй холбоотой түрээсийн төлбөрүүдийг түрээсийн хугацааны турш шулуун шугамын аргаар зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

(ii) Түрээслүүлэгчийн хувьд

Түрээсийн бүрэлдэхүүн хэсэг агуулсан гэрээг анх хэрэгжиж эхлэх эсвэл өөрчлөлт орсон үед Компани нь гэрээнд тусгасан үнийг түрээсийн бүрэлдэхүүн хэсэг бүрт тэдгээрийн тус бүрийн үнэнд суурилан хуваарилна.

Компани нь түрээслүүлэгчийн хувьд, гэрээний эхэнд тухайн түрээсийг санхүүгийн эсвэл үйл ажиллагааны түрээсийн аль болохыг тодорхойлно.

Түрээсийн ангиллыг тодорхойлохдоо Компани нь тухайн хөрөнгийг эзэмшилтэй холбоотой бүх эрсдэл болон өгөөжийн бараг бүгдийг нь шилжүүлсэн эсэхийг ерөнхий үнэлгээгээр шалгадаг. Хэрвээ шилжсэн бол тухайн түрээсийг санхүүгийн түрээс, шилжээгүй бол үйл ажиллагааны түрээс гэж ангилна. Энэхүү үнэлгээнд Компани нь хөрөнгийг эдийн засгийн ашиглах хугацааны ихээхэн хэсэгт түрээслүүлж буй эсэх зэрэг үзүүлэлтүүдийг харгалзан үздэг.

Хэрвээ гэрээ нь түрээсийн болон түрээсийн бус бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг агуулсан байвал Компани нь гэрээний үнийг хуваарилахдаа СТОУС 15-г мөрддөг.

Компани нь түрээсийн цэвэр хөрөнгө оруулалтанд СТОУС 9-ын үл хүлээн зөвшөөрөлт ба үнэ цэнийн бууралтын шалгууруудыг хэрэгжүүлдэг. Компани нь түрээсийн нийт хөрөнгө оруулалыг тооцоолоход ашигласан баталгаагүй үлдэгдэл үнэ цэнийг тогтмол хянаж байдаг.

Компани нь үйл ажиллагааны түрээсийн орлогод хүлээн авсан түрээсийн төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар “бусад орлого”-оор хүлээн зөвшөөрдөг.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд, үргэлжлэл

(13) Холбоотой талууд

(i) Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотны гишүүнийг дараах тохиолдолд Компанитай холбоотой гэж үзнэ.

- компанийг шууд эсвэл хамтран хянадаг;
- компанийн үйл ажиллагаанд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг;
- компанийн болон Компанийн толгой компанийн удирдах ажилтан.

(ii) Хэрэв дараах нөхцөлийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Компанитай холбоотой гэж үзнэ:

- тухайн аж ахуйн нэгж болон Компани нь нэг бүлэг аж ахуйн нэгжийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид багтдаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой гэсэн үг юм;
- нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан бүлгийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол;
- хоёр компани хоёулаа нэг гуравдагч этгээдийн хамтарсан хөрөнгө оруулалттай компани бол;
- нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хамтарсан үйлдвэр ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хараат компани бол;
- тухайн аж ахуйн нэгж нь дээр дурьдсан холбоотой талаар тодорхойлогдсон хувь хүний шууд эсвэл хамтарсан хяналтан доор байх;
- Компанийг шууд эсвэл хамтран хянадаг этгээд нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд их хэмжээний нөлөөтэй байх, тухайн аж ахуйн нэгжийн, эсвэл түүний толгой компанийн удирдах ажилтан

Хувь хүний гэр бүлийн ойр дотны гишүүд гэдэг нь Компанитай ажил хэргийн харилцаанд орох явцад хувь хүнд нөлөөлөх эсвэл түүний нөлөөнд автаж магадгүй гэр бүлийн гишүүдийг хэлнэ.

4. Шинээр гарсан болон өөрчлөгдсөн стандарт, тайлбаруудын хэрэгжилт

2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэх нягтлан бодох бүртгэлийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх хэд хэдэн СТОУС-ын нэмэлт өөрчлөлт болон Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын зөвлөлөөс шинээр гаргасан тайлбар тодруулгуудыг Компани тайлант жилд хэрэгжүүлсэн.

Дараах стандартын нэмэлт өөрчлөлтүүд 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэн боловч Компанид мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлээгүй байна.

- КОВИД-19-тэй холбоотой түрээсийн зөвшилцөл (СТОУС 16-ийн нэмэлт өөрчлөлт)
- Жишиг хүүгийн түвшний шинэчлэлт – 2-р үе шат – СТОУС 9, НББОУС 39, СТОУС 7, СТОУС 4 болон СТОУС 16-ийн нэмэлт өөрчлөлтүүд)

5. Тайлант жилд мөрдөгдөж эхлээгүй байгаа Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс шинээр гаргасан стандартууд

Компанийн санхүүгийн тайланг батламжлан гаргах үед батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй байгаа стандартууд болон тайлбар тодруулгуудыг доор тодруулсан болно. Компани эдгээр стандартуудыг хэрэгжих үед, хэрвээ эдгээр нь хамааралтай гэж үзвэл дагаж мөрдөнө.

Дараах стандартын нэмэлт өөрчлөлтүүд болон тайлбар тодруулгууд нь Компанийн санхүүгийн тайланд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлэхгүй гэж хүлээгдэж байна.

Хүчин төгөлдөр болох огноо	Шинэ стандарт, нэмэлт өөрчлөлтүүд
2022 оны 01 дүгээр сарын 01	Алдагдалтай Гэрээ - Гэрээний гүйцэтгэлийн зардал (НББОУС 37-ийн нэмэлт өөрчлөлт)
	2018-2020 онуудад хэрэгжиж эхэлсэн СТОУС Стандартуудын өөрчлөлт
	Үндсэн хөрөнгө: зориулалтаар нь ашиглахаас өмнөх орлого (НББОУС 16-ийн нэмэлт өөрчлөлт)
	Санхүүгийн Тайлагналын Суурь Үзэл Баримтлалын Зөвлөмж (СТОУС 3-ын нэмэлт өөрчлөлт)
2023 оны 01 дүгээр сарын 01	СТОУС 17 Даатгалын гэрээнүүд болон түүнд орсон нэмэлт өөрчлөлт
	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тодруулгууд (НББОУС 1 ба СТОУС-ын Практик Мэдэгдлийн 2-т оруулсан нэмэлт өөрчлөлтүүд)
	Нягтлан бодох бүртгэлийн таамаглалын тодорхойлолт (НББОУС 8-ын нэмэлт өөрчлөлт)
	Дан ганц ажил гүйлгээнээс үүссэн хөрөнгө, өр төлбөрийн хойшлогдсон татвар (НББОУС 12-ын нэмэлт өөрчлөлт)
	Өр төлбөрийг Богино болон Урт хугацаат гэж ангилах талаар (НББОУС 1-ийн нэмэлт өөрчлөлт)
Сонголтоор хэрэгжүүлэх боломжтой / хэрэгжиж эхлэх хугацаа тодорхой бусаар хойшлогдсон	Хөрөнгө оруулагч болон түүний хараат эсвэл хамтарсан компани хоорондын хөрөнгийн худалдан борлуулалт (СТОУС 10 болон НББОУС 28-ын нэмэлт өөрчлөлт)

Компани нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтийг анх хэрэглэх хугацаанд ямар нөлөө үзүүлэхийг үнэлж байна.

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

6. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>21.12.31</u>	<u>2020.12.31</u>
Бэлэн мөнгө	1,006	1,173
Харилцах данс	9,937,352	36,719,169
Үнэ цэнийн бууралтын эрсдэлийн сан	-	(663)
	<u>9,938,358</u>	<u>36,719,679</u>

Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгө нь богино хугацаатай, хөрвөх чадвар сайтай хөрөнгө бөгөөд бэлэн мөнгө рүү түргэн хөрвөх чадвартай, үнэ цэнээ алдах эрсдэл багатай байдгаараа онцлог юм. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг барьцаагаар хангах шаардлагагүй бөгөөд хугацааны болон үнэ цэнийн бууралт тооцох үзүүлэлтээр ангилах шаардлагагүй байдаг.

Компани хөрвөх чадварын асуудалтай дотоодын банкны харилцах данс дээр үнэ цэнийн бууралтын санг бүртгэсэн.

Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийн эрсдэлийг Стандарт энд Пүүрс, Мүүдийз болон Фитчийн зэрэглэлээр үнэлсэн. 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх зээлжих зэрэглэл дараах байдалтай байна:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>21.12.31</u>	<u>2020.12.31</u>
В3	9,937,352	36,719,169

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сангийн хөдөлгөөн дараах байдалтай байна:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөр	(663)	(74,037)
Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын буцаалт	663	73,374
12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	<u>-</u>	<u>(663)</u>

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

7. Хугацаатай хадгаламж

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>21.12.31</u>	<u>2020.12.31 (дахин тайлагнасан)</u>	<u>2020.01.01</u>
Хугацаатай хадгаламж	36,709,010	9,084,206	10,238,523
Хуримтлагдсан хүүгийн авлага	510,735	-	105,432
Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сан	<u>(9,245,373)</u>	<u>(8,952,102)</u>	<u>(51,193)</u>
	<u>27,974,372</u>	<u>132,104</u>	<u>10,292,762</u>

Хугацаатай хадгаламжийн эрсдэлийг Стандарт энд Пүүрс, Мүүдийз болон Фитчийн зэрэглэлээр үнэлсэн. 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх зээлжих зэрэглэл дараах байдалтай байна:

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>21.12.31</u>	<u>2020.12.31 (дахин тайлагнасан)</u>	<u>2020.01.01</u>
ВЗ	28,114,947	132,904	7,312,221
Зэрэглэлгүй	9,104,798	8,951,302	3,031,734
	<u>37,219,745</u>	<u>9,084,206</u>	<u>10,343,955</u>

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сангийн хөдөлгөөн дараах байдалтай байна:

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөр	(8,952,102)	(51,193)
Тайлант жилд нэмэгдсэн	<u>(293,271)</u>	<u>(8,900,909)</u>
12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	<u>(9,245,373)</u>	<u>(8,952,102)</u>

8. Түрээсийн авлага

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>21.12.31</u>	<u>2020.12.31 (дахин тайлагнасан)</u>	<u>2020.01.01</u>
Түрээсийн авлага	70,575,914	83,076,720	73,903,792
Хуримтлагдсан хүүгийн авлага	9,673,643	4,424,642	1,595,736
Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сан	<u>(9,104,516)</u>	<u>(5,916,794)</u>	<u>(1,047,135)</u>
	<u>71,145,041</u>	<u>81,584,568</u>	<u>74,452,393</u>

Тайлангийн өдрөөрх түрээсээрх нийт хөрөнгө оруулалтын дүн ба түрээсийн цэвэр хөрөнгө оруулалтын уялдааг Тодрууга 23-аас харна уу.

Ди Би Эм Лизинг ХХК
21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн
 Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

8. Түрээсийн авлага, үргэлжлэл

Түрээсийн авлагын насжилт дараах байдалтай байна:

(Мянган төгрөгөөр)

	21.12.31		2020.12.31 (дахин тайлагнасан)		2020.01.01	
	Түрээсийн авлага	Үнэ цэнийн бууралтын алдагдын сан	Түрээсийн авлага	Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сан	Түрээсийн авлага	Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сан
Хэвийн	9,343,864	(443,852)	18,853,843	(94,269)	64,544,699	(322,723)
Хугацаа хэтэрсэн хоног						
1-30 хоног	-	-	37,342,712	(2,868,336)	-	-
31-90 хоног	-	-	4,045,784	(64,733)	6,691,309	(441,626)
91-180 хоног	259,628	(41,649)	21,735,711	(2,303,985)	-	-
181-360 хоног	22,577,403	(3,523,738)	2,151,095	(228,016)	-	-
361-ээс дээш хоног	48,068,663	(5,095,278)	3,372,217	(357,455)	2,667,784	(282,786)
	80,249,558	(9,104,517)	87,501,362	(5,916,794)	79,903,792	(1,047,135)

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сангийн хөдөлгөөн дараах байдалтай байна:

(Мянган төгрөгөөр)

	2021	2020 (дахин тайлагнасан)
01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөр	(5,916,794)	(1,047,135)
Тайлант жилд нэмэгдсэн	(3,411,644)	(5,495,976)
Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын буцаалт	223,922	626,317
12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр	(9,104,516)	(5,916,794)

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

9. Үндсэн хөрөнгө

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	Тээврийн хэрэгсэл	Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	Компьютер	Тавилга эд хогшил	Нийт
Өртөг					
2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл	26,907	157,000	120,716	89,094	393,717
Нэмэгдсэн	-	-	5,006	-	5,006
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	26,907	157,000	125,722	89,094	398,723
Хуримтлагдсан элэгдэл					
2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл	21,656	39,056	94,196	26,583	181,491
Тайлант жилд байгуулсан	5,251	15,700	21,800	9,428	52,179
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	26,907	54,756	115,996	36,011	233,670
Дансны үнэ	-	102,244	9,726	53,083	165,053
<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	Тээврийн хэрэгсэл	Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	Компьютер	Тавилга эд хогшил	Нийт
Өртөг					
2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл	26,907	157,000	119,242	87,764	390,913
Нэмэгдсэн	-	-	1,474	1,330	2,804
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	26,907	157,000	120,716	89,094	393,717
Хуримтлагдсан элэгдэл					
2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл	14,892	23,270	58,991	16,423	113,576
Тайлант жилд байгуулсан	6,764	15,786	34,205	10,160	67,915
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	21,656	39,056	93,196	26,583	181,491
Дансны үнэ	5,251	117,944	26,520	62,511	212,226

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

10. Дансны болон бусад өглөг

(Мянган төгрөгөөр)	2021.12.31	2020.12.31
Дансны өглөг	168,420	201,996
Татварын өглөг	68,284	36,621
Буцаан олголтын өр төлбөр	731,632	-
Бусад өглөг	1,656	7,414
	969,992	246,031

11. Түрээсийн өр төлбөр

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх түрээсийн өр төлбөр дараах байдалтай байна:

Зээлдүүлэгч	Валют	Хүүгийн түвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	2021.12.31 (Мянган төгрөгөөр)	
					Богино хугацаат	Урт хугацаат
Хаан банк	Төгрөг	15%	2018.07.10	2023.07.23	34,840	20,801

Зээлдүүлэгч	Валют	Хүүгийн түвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	2020.12.31 (Мянган төгрөгөөр)	
					Богино хугацаат	Урт хугацаат
Хаан банк	Төгрөг	15%	2018.07.10	2023.07.23	30,015	55,826

12. Зээл

(Мянган төгрөгөөр)	2021.12.31	2020.12.31
Богино хугацаат зээл	7,046,442	11,897,609
Урт хугацаат зээл	-	7,048,199
Хуримтлагдсан хүүгийн өглөг	111,199	553,194
	7,157,641	19,499,002

(1) Богино хугацаат зээлийн үлдэгдэл дараах байдалтай байна:

Зээлдүүлэгч	Валют	Хүүгийн түвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	2021 Мян.төг	2020 Мян.төг
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК	Ам доллар	3.6%	2017.07.28	2022.07.28	7,046,442	9,515,657
Сангийн яам	Төгрөг	2.25%	2017.12.21	2028.07.28	-	2,381,952
					7,046,442	11,897,609

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

12. Зээл, үргэлжлэл

(2) Урт хугацаат зээлийн үлдэгдэл дараах байдалтай байна:

Зээлдүүлэгч	Валют	Хүүгийн түвшин	Эхэлсэн огноо	Дуусах огноо	2021.12.31 Мян.төг	2020.12.31 Мян.төг
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК	Ам доллар	3.6%	2017.07.28	2022.07.28	-	7,048,199

13. Хувьцаат капитал

(Мянган төгрөгөөр)

	2021		2020	
	Хувьцааны тоо ('000)	Дүн	Хувьцааны тоо ('000)	Дүн
01 дугаар сарын 01-ний үлдэгдэл	2,000	100,000,000	2,000	100,000,000
Тайлант жилийн өөрчлөлт	-	-	-	-
12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	2,000	100,000,000	2,000	100,000,000

2020 болон 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх хувьцаат капитал нь нэгжийн үнэ нь 50 мянган төгрөгөөр нэрлэсэн үнэтэй 2,000 мянган ширхэг хувьцаа буюу 100,000,000 мянган төгрөгөөс бүрдэж байна.

14. Хүүгийн орлого

(Мянган төгрөгөөр)	2021	2020 (дахин тайлагнасан)
Түрээсийн авлага	9,560,848	6,103,172
Хугацаатай хадгаламж	623,905	895,922
Харилцах данс	278,542	1,409,905
	10,463,295	8,408,999

15. Хүүгийн зардал

(Мянган төгрөгөөр)	2021	2020
Зээл	454,857	771,122
Түрээсийн өр төлбөр	10,601	14,826
	465,458	785,948

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

16. Үйл ажиллагааны зардал

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Цалингийн зардал	694,030	1,962,440
Нийгмийн даатгалын зардал	90,733	186,773
Богино хугацаат түрээсийн зардал	86,198	127,250
Элэгдэл болон хорогдол	53,099	68,840
Албан томилолтын зардал	4,517	106,953
Тээвэр ба шатахууны зардал	2,039	15,661
Зар сурталчилгаа ба маркетингийн зардал	-	3,461
Бусад зардал	118,968	190,600
	<u>1,049,584</u>	<u>2,661,978</u>

17. Бусад (зардал)/ орлого, цэвэр

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Гадаад валютын ханшийн хөрвүүлэлтийн хэрэгжсэн олз/ (гарз), цэвэр	27,428	(10,149)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн хэрэгжээгүй (гарз) олз, цэвэр	(3,210,139)	5,034,279
Бусад орлого	62	9,054
	<u>(3,182,649)</u>	<u>5,033,184</u>

18. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Түрээсийн авлага	(3,187,722)	(4,869,659)
Хугацаатай хадгаламж	(293,271)	(8,900,909)
Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө	663	73,374
	<u>(3,480,330)</u>	<u>(13,697,194)</u>

Ди Би Эм Лизинг ХХК**21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга****19. Орлогын татварын зардал**

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Тайлант жилийн татварын зардал	(1,213,727)	(230,583)

(i) Татварын өмнөх орлогоос татварын үр ашигт хувь хэмжээгээр тооцоолсон орлогын татварын зардлыг дараах байдлаар тооцоолно:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Татварын өмнөх ашиг/ (алдагдал)	2,285,274	(3,702,937)
Нийтлэг хувь хэмжээгээр тооцсон татвар (*)	228,527	(370,294)
Татвараас хасагдахгүй зардлын нөлөөлөл	894,955	370,294
Тусгай хувь хэмжээгээр ногдох татвар	90,245	230,583
	<u>1,213,727</u>	<u>230,583</u>

(*) Компани нь Монгол Улсын Аж Ахуйн Нэгжийн Орлогын Албан Татварын тухай хуулийн дагуу 6 тэрбум хүртэлх татвар ногдуулах орлогод 10 хувь, 6 тэрбум төгрөгөөс давсан татвар ногдуулах орлогод 25 хувийн татвар ногдуулна.

20. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ болон үлдэгдэл**(i) Холбоотой талуудын харилцан хамаарал**

Дараах байгууллагууд нь Компанийн холбоотой талууд болно.

<u>Байгууллагын нэр</u>	<u>Харилцан хамаарал</u>
Монгол Улсын Засгийн Газар (МУЗГ)	Дээд шатны хяналт тавих байгууллага
Сангийн яам (СЯ)	Дунд шатны хяналт тавих байгууллага
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК (МУХБ)	Толгой компани
Ди Би Эм Ассет Менежмент ҮЦК ХХК	Зэргэлдээ компани
Төрийн Банк ХХК	МУЗГ-ын нэгдсэн хяналттай байгууллага
Бусад засгийн газрын байгууллагууд	МУЗГ-ын нэгдсэн хяналттай байгууллагууд

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

20. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ, үргэлжлэл

(ii) Холбоотой талуудын үлдэгдэл

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>2021.12.31</u>	<u>2020.12.31</u>
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК:		
Харилцах данс	8,188,403	29
Зээл	(7,046,442)	(16,563,856)
Зээлийн хуримтлагдсан хүүгийн өглөг	(111,199)	(553,194)
Сангийн Яам:		
Зээл	-	(2,381,952)
Төрийн Банк ХХК:		
Харилцах данс	1,631,178	7,862,156
Хадгаламжийн данс	11,822,044	-
Хүүгийн авлага	204,990	-
Бусад засгийн газрын байгууллагууд:		
Урьдчилгаа төлбөр	8,209	7,415
Түрээсийн авлага	41,563,801	44,744,581
Хуримтлагдсан хүү болон торгуулийн авлага	4,011,222	1,338,250
Түрээсийн авлагын үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын сан	(4,508,214)	(2,253,296)

20. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ, үргэлжлэл

(iii) Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк ХХК:		
Зээлийн хүүгийн зардал	(454,270)	(604,791)
Бусад зардал	-	(38,000)
Бусад орлого	16	5,905
Сангийн Яам:		
Зээлийн хүүгийн зардал	(587)	(166,331)
Төрийн Банк ХХК:		
Харилцах дансны хүүгийн орлого	38,450	193,838
Хугацаатай хадгаламжийн хүүгийн орлого	204,990	-
Бусад засгийн газрын байгууллагууд:		
Түрээсийн хүүгийн орлого	2,082,168	2,166,386
Түрээсийн торгуулийн орлого	1,856,101	51,810

(iv) Удирдлагын гол ажилтнуудын цалин, урамшуулал

Удирдах гол албан тушаалтнууд нь Гүйцэтгэх Захирал болон Захирлуудын Зөвлөл юм. Захирлууд болон бусад удирдлагын голлох ажилтнуудын тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна.

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Цалин урамшуулал	19,105	137,385
Нийгэм, эрүүл мэндийн даатгалын зардал	2,388	17,077
	<u>21,493</u>	<u>154,462</u>

Удирдах гол албан тушаалтнуудын цалин урамшуулал нь цалин болон ажил олгогчоос төлсөн эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалаас бүрдэнэ.

21. Түрээслүүлэгчийн хувьд санхүүгийн түрээс

Тайлагналын өдрөөс хойш хүлээн авах дискаунтлаагүй түрээсийн төлбөрийг харуулсан түрээсийн авлагын дуусах хугацаагаар ангилан дараах хүснэгтээр харуулбал:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	2021.12.31	2020.12.31
Санхүүгийн түрээсийн авлагын нийт хөрөнгө оруулалт		
Нэг жилээс бага	71,417,484	49,704,213
Нэгээс хоёр жил	10,434,985	34,580,373
Хоёроос гурван жил	3,016,998	10,665,130
Гурваас дөрвөн жил	2,460,672	3,016,998
Дөрвөөс таван жил	1,957,177	2,460,672
Таваас дээш жил	2,981,196	4,938,373
Нийт түрээсийн авлагын дискаунтлаагүй дүн	92,268,512	105,365,759
Хойшлогдсон санхүүгийн орлого	(12,018,955)	(17,864,397)
Түрээсийн цэвэр хөрөнгө оруулалт	80,249,557	87,501,362

22. Эрсдэлийн удирдлага

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Компани санхүүгийн хэрэглүүрийг ашигласнаас үүдэн дараах төрлийн эрсдэлүүдэд өртөж байдаг:

- Зээлийн эрсдэл
- Зах зээлийн эрсдэл
- Хөрвөх чадварын эрсдэл

Энэхүү тодруулга нь дээрх эрсдэл тус бүрийн Компанид нөлөөлөх нөлөөлөл, уг эрсдэлийг тооцоолох, удирдах Компанийн зорилго, бодлого, авах арга хэмжээ, мөн Компанийн капиталын удирдлагын талаарх мэдээллийг агуулсан.

Хувьцаа эзэмшигч нь Компанийн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог бий болгох, түүнийг хянах ерөнхий үүрэг хариуцлагыг хүлээж байдаг.

1) Зээлийн эрсдэл

Компанийн эрсдэлийн удирдлагын бодлого нь Компанид тулгарч буй эрсдэлүүдийг тодорхойлох, шинжлэх, тохиромжтой эрсдэлийн хязгаар, хяналтыг бий болгох, эрсдэлийг хянах, хязгаарыг мөрдөхөд чиглэгдсэн байдаг. Эрсдэлийн удирдлагын бодлого болон системийг зах зээлийн нөхцөл байдал болон Компанийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх аливаа өөрчлөлтүүдийг тусгахын тулд тогтмол хянаж байдаг.

Компани нь ажилчдад тэдний үүрэг болон хариуцлагыг ухамсарлуулж чадахуйц дэг журамтай, үр дүнтэй хяналтын орчинг өөрийн сургалт болон удирдлагын стандарт, горимуудыг хэрэгжүүлэх замаар бий болгохыг зорьж ажилладаг.

Зээлийн эрсдэл гэдэг нь гэрээ байгуулагч тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс Компанид санхүүгийн алдагдал үүсэх эрсдэл бөгөөд энэ нь голдуу үйлчлүүлэгчдээс авах Компанийн авлагаас үүдэлтэй байдаг.

Компанийн зээлийн эрсдэл нь юун түрүүнд банкн дах бэлэн мөнгө, дансны болон бусад авлагатай холбоотой байдаг. Удирдлага нь эдгээр зээлийн эрсдэлд тогтмол хяналт тавьдаг.

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

1) Зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

Компанийн банкин дахь бүх бэлэн мөнгийг удирдлага нь зээлийн эрсдэлийг ач холбогдолгүй гэж үнэлдэг нэр хүндтэй банкуудад байршуулдаг.

Санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэ нь зээлийн хамгийн их эрсдэлийг илэрхийлж байдаг. Компанийн хамгийн их хүлээх зээлийн эрсдэлийг санхүүгийн хөрөнгө тус бүрийн дансны үнээр илэрхийлэв:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021.12.31</u>	<u>2020.12.31</u> <u>(дахин</u> <u>тайлагнасан)</u>
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	9,937,352	36,718,506
Хугацаатай хадгаламж	27,974,372	132,104
Дансны болон бусад авлага	2,146	5,292
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	71,145,041	81,584,568
	<u>109,058,911</u>	<u>118,440,470</u>

Мөнгөн түүнтэй адилтгах хөрөнгө болон хугацаатай хадгаламж

Компанийн төлөгдөх байдлын эрсдэлд өртөх байдал нь гол төлөв Компанийн хадгаламж байршуулсан банкуудын онцлог шинж чанараас хамаардаг. Компанийн удирдлага нь зээлийн бодлогыг бий болгосон бөгөөд үүний дагуу банк тус бүрийг зээлийн чадварт нь тус тусад нь дүн шинжилгээ хийдэг.

Компанийн үнэлгээнд гадны үнэлгээ, хэрэв боломжтой бол санхүүгийн тайлангууд, зээлийн зэрэглэл тогтоох байгууллагын мэдээлэл, салбарын мэдээлэл болон зарим тохиолдолд Монголбанкны лавлагаа орно. Компани нь Монгол Улсын эдийн засгийн орчин, банкны салбарыг ажиглаж, эдийн засгийн нөхцөл байдалд аливаа хүндрэл үүсэх тохиолдолд үүсч болох эрсдэлийг хязгаарлах бодлого баримталдаг.

Түрээсийн авлага

Компанийн түрээсийн авлагын эрсдэл нь голдуу худалдан авагч тус бүрийн хувийн онцлогоос хамааралтай байдаг. Удирдлага нь түрээсийн авлагын эрсдэлд нөлөөлж болзошгүй хүчин зүйлс болох харилцагчдын үйл ажиллагаагаа явуулж буй улс орон болон тухайн салбарын төлбөр гүйцэтгэх чадваргүй болох эрсдэл зэрэг Компанийн харилцагчдын онцлогыг харгалзан үздэг.

Компанийн стандарт нөхцлийг харилцагчдад санал болгохоос өмнө удирдлага нь шинэ харилцагч тус бүрийн эргэн төлөх чадварыг тусгайлан шинжилж, эрсдэлийн бодлогоо боловсруулдаг. Компанийн хяналт нь гадаад үнэлгээг авч үздэг, үүнд боломжтой бол санхүүгийн тайлан, зээлийн зэрэглэл тогтоох байгууллагын мэдээлэл, бизнесийн салбарын мэдээлэл болон зарим тохиолдолд банкны лавлагаа, тодорхойлолт багтдаг.

Харилцагч тус бүрээр төлбөр төлөх дэлгэрэнгүй хуваарь гаргах байдлаар түрээсийн авлагаас хүлээх эрсдэлийг хязгаарладаг. Компани харилцагчийн эрсдэлийг тус бүрт нь хянадаг. Компанийн стандарт, бодлого журамд зааснаар санхүүгийн түрээсийн гэрээний төлбөр бүрэн төлөгдөж дуусах хүртэлх хугацаанд түрээслэгчийн санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших эрхтэй байх ёстой. Компани нь түрээслэгчийн эрсдэл болон санхүүгийн түрээсийн эх үүсвэрээс хамаараад урьдчилгаа төлбөрийг 15 – 30% хооронд байршуулахыг шаарддаг.

Компани нь мөн түрээсийн авлагын эрсдэлийн төвлөрлийг салбараар нь хянадаг ба эдгээр нь ихэвчлэн газар тариалан, тээвэр логистик, уул уурхайн салбарууд байна.

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

1) Зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

Эрсдэлийн төвлөрлийн салбараар нь харуулбал

Дараах хүснэгтээр Компанийн түрээсийн авлагын (Тодруулга 8) нийт дүнг үйлдвэрлэлийн салбараар нь харуулав.

(Мянган төгрөгөөр)	2021.12.31		2020.12.31 (дахин тайлагнасан)	
	Хамгийн их эрсдэлд өртөлт	%	Хамгийн их эрсдэлд өртөлт	%
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй	42,397,408	53%	42,787,464	49%
Тээвэр ба логистик	22,385,091	28%	21,432,561	25%
Уул уурхай ба олборлолт	2,452,281	3%	11,638,183	13%
Үйлдвэрлэл	9,082,774	11%	8,085,390	9%
Эрчим хүч	3,932,003	5%	3,557,764	4%
	80,249,557	100%	87,501,362	100%
Үнэ цэнийн бууралтын эрсдэлийн сан	(9,104,516)		(5,916,794)	
	71,145,041		81,584,568	

Дараах хүснэгтээр Компанийн түрээсийн авлагын нийт дүнг салбараар нь харуулав.

(Мянган төгрөгөөр)	2021.12.31	2020.12.31 (дахин тайлагнасан)
	Улсын салбар	45,215,151
Хувийн салбар	35,034,406	41,418,532
	80,249,557	87,501,362
Үнэ цэнийн бууралтын сан	(9,104,516)	(5,916,794)
	71,145,041	81,584,568

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

1) Зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

Зээлийн эрсдэлд өртөлт болон барьцаа хөрөнгийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах байдлаар харуулав:

(Мянган төгрөгөөр)	2021.12.31		2020.12.31 (дахин тайлагнасан)	
	Зээлийн эрсдэлд өртөлт	Барьцаа хөрөнгө	Зээлийн эрсдэлд өртөлт	Барьцаа хөрөнгө
Түрээсийн авлага	71,145,041	150,470,050	81,584,568	160,987,095

2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх хугацаа хэтэрсэн болон үнэ цэнэ буурсан санхүүгийн хөрөнгө дараах байдалтай байна:

(Мянган төгрөгөөр)	Хугацаа ч хэтэрээгүй үнэ цэнэ ч буураагүй	Хугацаа хэтэрсэн/ Үнэ цэнэ буураагүй	Хугацаа хэтэрсэн/ Үнэ цэнэ буурсан	Нийт
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	9,937,352	-	-	9,937,352
Хугацаатай хадгаламж Дансны болон бусад авлага	27,974,372	-	9,245,373	37,219,745
Түрээсийн авлага	2,146	-	-	2,146
Нийт дансны үнэ	5,411,859	32,564,658	42,273,040	80,249,557
Эрсдэлийн сан	43,325,729	32,564,658	51,518,413	127,408,800
	(167,634)	(2,851,234)	(15,331,021)	(18,349,889)
Хорогдуулсан өртөг	43,158,095	29,713,424	36,187,392	109,058,911
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	36,719,169	-	-	36,719,169
Хугацаатай хадгаламж Дансны болон бусад авлага	132,104	-	8,952,102	9,084,206
Түрээсийн авлага	5,292	-	-	5,292
Нийт дансны үнэ	18,853,843	65,275,302	3,372,217	87,501,362
Эрсдэлийн сангийн нөөц	55,710,408	65,275,302	12,324,319	133,310,029
	(94,932)	(5,465,070)	(9,309,557)	(14,869,559)
Хорогдуулсан өртөг	55,615,476	59,810,232	3,014,762	118,440,470

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

1) Зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

*Хугацаа хэтэрсэн/үнэ цэнэ буураагүй

Компани нь тайлант өдрөөрх 90 хоног хүртэл хугацаа хэтэрсэн түрээсийн авлагыг хугацаа хэтэрсэн/үнэн цэнэ буураагүй гэж ангилдаг боловч 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр хугацаа хэтэрсэн/үнэн цэнэ буураагүй гэж ангилагдсан 10.4 тэрбум төгрөгийн түрээсийн авлага тайлагналын дараа үед төлөгдсөн байна.

**Хугацаа хэтэрсэн/Үнэ цэнэ буурсан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр хугацаа хэтэрсэн/үнэ цэнэ буурсан гэж ангилагдсан түрээсийн авлагууд нь ихэвчлэн улирлын чанартай үйл ажиллагаа эрхэлдэг салбарын түрээслэгчидтэй холбоотой үүссэн ба тэдгээрийн бизнесийн мөчлөгийн идэвхтэй үед КОВИД-19-тэй холбоотой хөл хорио, бусад хязгаарлалтын арга хэмжээ авсан нь эдгээр түрээслэгчдийн 2021 оны тайлант жилийн гүйцэтгэлд ихээхэн нөлөөлсөн.

КОВИД-19 цар тахлаас өмнө Компанийн түрээслэгчид нь бизнесийн үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулж, түрээсийн авлагыг эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу хугацаанд нь төлж байсан. Компани нь хугацаа хэтэрсэн түрээсийн авлагын зээлийн эрсдэлийг СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр-ийн шаардлагуудын дагуу үнэлдэг ба СТОУС 9-ийн санал болгосны дагуу тайлант өдрөөр 90 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн түрээсийн авлагыг хугацаа хэтэрсэн/үнэ цэнэ буурсан гэж ангилдаг.

Одоогийн байдлаар, Компанийн түрээсийн багц нь голчлон төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон санхүүгийн түрээсээс бүрддэг. Монгол Улсын Засгийн Газар болон Компанийн хувьцаа эзэмшигч нар эдгээр түрээслэгчдийн хугацаа хэтэрсэн түрээсийн авлагын эргэн төлөлтийг эрчимжүүлэх чиглэлээр арга хэмжээ авч ажиллаж байна. Тухайлбал, Монгол Улсын Засгийн Газрын 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн 220 тоот тогтоол гарснаас хойш газар тариалангийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй түрээслэгчид хугацаа хэтэрсэн түрээсийн өр төлбөрөө төлж эхэлсэн. Түүнчлэн, Монгол Улсын Хүнс Хөдөө Аж Ахуй, Хөнгөн Үйлдвэрийн Сайдын 2022 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 01/2882 тоот “Өр барагдуулах талаар албан даалгавар өгөх тухай” тушаал, Монгол Улсын Засгийн Газрын 220 тоот тогтоолыг хэрэгжүүлэх тухай 2022 оны 8 дугаар сарын 24-ний өдрийн Монгол Улсын Засгийн Газрын хуралдааны тэмдэглэл тус тус гарсан.

2022 онд КОВИД-19-тэй холбоотой хязгаарлалтууд буурсантай холбоотой нүүрс болон зорчигч тээврийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй түрээслэгчдийн бизнесийн үйл ажиллагаагаа сэргэж эхэлсэн. Эдгээрийн үр дүнд, Компани нь хөдөө аж ахуй, нүүрс болон зорчигч тээврийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй тодорхой түрээслэгчид хугацаа хэтэрсэн авлагаа эрчимтэй барагдуулж, түрээсийн төлбөрөө үргэлжлүүлэн сайн төлж барагдуулах хандлагатай байгаа тул эдгээр түрээслэгчидтэй холбоотой зээлийн эрсдэл буурч, түрээсийн авлагын ангилал дээшлэн бага эрсдэлтэй түрээсийн авлагаар дахин ангилагдах боломжтой болж байна.

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

2) Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлт тухайлбал хүүгийн хувь, санхүүгийн түрээс болон гадаад валютын ханш өөрчлөгдсөнөөр Компанийн орлогод сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл юм. Зах зээлийн эрсдэлийн удирдлагын гол зорилго нь хүлээн зөвшөөрөгдөх параметерүүдийн хүрээнд эрсдэлийг хянах, удирдсанаар эрсдэлийн өгөөжийг хамгийн оновчтой байлгах явдал юм.

(i) Ханшийн эрсдэл

Компанид бүртгэлийн валют болох төгрөгөөс өөр гадаад валютаарх түрээсийн авлага болон зээлээс валютын эрсдэл үүсдэг. Эдгээр ажил гүйлгээнүүд хийгддэг валютууд нь Ам.Доллар, Евро болон Японы Иен байна. Компани нь гадаад валютын хэлбэлзэлийг тогтмол хянадаг ба валютын эрсдэлийг бууруулах зорилгоор ирээдүйд хийгдэх гадаад валютаарх мөнгөн урсгалыг хянадаг.

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөрх

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>Ам.Доллар</u>	<u>Евро</u>	<u>Иен</u>
Санхүүгийн хөрөнгө:			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	613,743	1,096,646	26
Хугацаатай хадгаламж	4,510,764	-	6,050,160
Түрээсийн авлага	<u>17,073,055</u>	<u>20,830,227</u>	<u>1,439,808</u>
	22,197,562	21,926,873	7,489,994
Санхүүгийн өр төлбөр			
Зээл	<u>(7,157,641)</u>	-	-
Цэвэр дүн	<u>15,039,921</u>	<u>21,926,873</u>	<u>7,489,994</u>

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

2) Зах зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

(i) Ханшийн эрсдэл, үргэлжлэл

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөрх

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>Ам.Доллар</u>	<u>Евро</u>	<u>Иен</u>
Санхүүгийн хөрөнгө:			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	4,190,077	957,817	4,389,855
Түрээсийн авлага	<u>16,251,086</u>	<u>22,000,907</u>	<u>14,438,540</u>
	20,441,163	22,958,724	18,828,395
Санхүүгийн өр төлбөр			
Зээл	<u>(17,117,050)</u>	-	-
Цэвэр дүн	<u>3,324,113</u>	<u>22,958,724</u>	<u>17,828,395</u>

Тайлант үед валютын ханш дараах байдалтай байсан:

	<u>Дундаж ханш</u>		<u>Тайлагналын өдрийн спот ханш</u>	
	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2021.12.31</u>	<u>2020.12.31</u>
(төгрөгөөр)				
Ам.Доллар	2,849	2,813	2,849	2,850
Евро	3,372	3,213	3,223	3,496
Иен	25.98	26.32	24.74	27.64

(ii) Мэдрэмжийн шинжилгээ (татварын өмнөх дүн)

2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх гадаад валютын ханш 10 хувиар чангарах эсвэл сулрахад дараах хүснэгтэнд харуулсан дүнгээр буюу орлогыг татварын дараах байдлаар өсгөх (бууруулах) нөлөөтэй байна. Энэ шинжилгээ нь бусад бүх хувьсах хүчин зүйлсийг, тодруулбал хүүгийн хувь хэмжээг тогтмол гэж авч үзсэн болно.

(Мянган төгрөгөөр)

	<u>Ашиг (Алдагдал)</u>	
	<u>Чангарах</u>	<u>Сулрах</u>
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр		
Ам Доллар (10%-ийн өөрчлөлт)	1,503,992	(1,503,992)
Евро (10%-ийн өөрчлөлт)	2,192,687	(2,192,687)
Иен (10%-ийн өөрчлөлт)	748,999	(748,999)
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр		
Ам Доллар (10%-ийн өөрчлөлт)	332,411	(332,411)
Евро (10%-ийн өөрчлөлт)	2,295,872	(2,295,872)
Иен (10%-ийн өөрчлөлт)	1,782,840	(1,782,840)

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

2) Зах зээлийн эрсдэл, үргэлжлэл

(iii) Хүүгийн түвшний эрсдэл

Хүүгийн түвшний эрсдэл нь ирээдүйд хүүгийн түвшний хэлбэлзэл тэр дундаа хадгаламж болон зээлийн хөвөгч хүүнээс үүсэх эрсдэл юм. Хүүгийн түвшний эрсдлийн удирдлагын гол зорилго нь санхүүгийн зардал болон хүүгийн түвшний өөрчлөлттэй холбоотой тодорхойгүй байдлыг багасгах явдал юм.

Компанийн хүүгийн түвшний өөрчлөлтөөс хамааралтай зах зээлийн эрсдэл нь Компанийн зээлтэй үндсэндээ холбоотой байна.

Багц

Эрсдэлийг бууруулах Компанийн бодлого нь тогтмол хүүгийн түвшинтэй зээл авах юм. Тайлангийн өдрөөрх Компанийн хүүтэй санхүүгийн хэрэгслүүдийн багц дараах байдалтай байна:

<i>(Мянган төгрөгөөр)</i>	<u>2021.12.31</u>	<u>2020.12.31</u>
Тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгө:		
Санхүүгийн хөрөнгө	109,056,765	118,435,178
Санхүүгийн өр төлбөр	<u>(7,213,282)</u>	<u>(19,584,843)</u>
	<u>101,843,483</u>	<u>98,850,335</u>

(iv) Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнэ

Компанийн санхүүгийн хэрэгслүүд нь хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн хугацаатай хадгаламж, түрээсийн авлага, дансны болон бусад авлага, хадгаламжаарх үнэ цааснаас бүрдэнэ.

Удирдлага санхүүгийн тайланд тусгагдсан тэдгээр санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнэтэй ойролцоо гэж үзэж байна.

3) Хөрвөх чадварын эрсдэл

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь Компани өөрийн санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулах үүргээ биелүүлэхэд хүндрэлтэй болох эрсдэл юм. Компани нь хэвийн болон онцгой нөхцөлд их хэмжээний алдагдалд орохгүйгээр, Компаний нэр хүндэд хохирол учруулах эрсдэлийг бий болгохгүйгээр өр төлбөрөө гэрээний хугацаанд төлж барагдуулахад хүрэлцэхүйц хөрвөх чадварыг байнга барьж байх ёстой гэдэг зарчмаар хөрвөх чадварыг удирдан зохицуулдаг.

Компани нь хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагыг хариуцдаг ба Компанийн богино, дунд ба урт хугацааны санхүүжилт болон хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагын шаардлагад нийцсэн хөрвөх чадварын бүтцийг бий болгох үүрэгтэй. Компани санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн төлөгдөх хугацаа, банкнаас зээл авах чадавхи, зээлийн ашиглагдаагүй үлдэгдэл, мөнгөн урсгалын таамаглал болон гүйцэтгэлд үндэслэн хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирддаг.

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(3) Хөрвөх чадварын эрсдэл, үргэлжлэл

Дараах хүснэгтэнд 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх Компанийн санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийг гэрээгээр хүлээсэн үүргийн эргэн төлөлтийн дискаунтлаагүй дүнд суурилан дуусах хугацаагаар нь ангилан харууллаа:

	2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх					Нийт
	3 сар хүртэлх	3-6 сар	6 сараас 1 жил	1-5 жил	5 жилээс дээш	
Санхүүгийн хөрөнгө						
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	9,938,358	-	-	-	-	9,938,358
Хугацаатай хадгаламж	27,994,716	-	-	-	-	27,994,716
Дансны болон бусад авлага	2,146	-	-	-	-	2,146
Түрээсийн авлага	50,470,913	6,879,138	14,067,433	17,869,832	2,981,196	92,268,512
	88,406,133	6,879,138	14,067,433	17,869,832	2,981,196	130,203,732
Санхүүгийн өр төлбөр						
Дансны болон бусад өглөг	(969,992)	-	-	-	-	(969,992)
Түрээсийн өглөг	(10,200)	(10,200)	(20,400)	(21,397)	-	(62,197)
Зээл	(3,776,416)	-	(3,650,562)	-	-	(7,426,978)
	(4,756,608)	(10,200)	(3,670,962)	(21,397)	-	(8,459,167)
Цэвэр дүн	83,649,525	6,868,938	10,396,471	17,848,435	2,981,196	121,744,565

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

22. Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(1) Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага, үргэлжлэл

(3) Хөрвөх чадварын эрсдэл, үргэлжлэл

	2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх					Нийт
	3 сар хүртэлх	3-6 сар	6 сараас 1 жил	1-5 жил	5 жилээс дээш	
Санхүүгийн хөрөнгө						
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	36,719,679	-	-	-	-	36,719,679
Хугацаатай хадгаламж	158,895	-	-	-	-	158,895
Дансны болон бусад авлага	5,292	-	-	-	-	5,292
Түрээсийн авлага	26,372,227	8,874,021	14,457,965	50,723,173	4,938,373	105,365,759
	63,256,093	8,874,021	14,457,965	50,723,173	4,938,373	142,249,625
Санхүүгийн өр төлбөр						
Дансны болон бусад өглөг	(240,023)	-	-	-	-	(240,023)
Түрээсийн өр төлбөр	(10,200)	(10,200)	(20,400)	(62,197)	-	(102,997)
Зээл	(8,629,330)	-	(3,712,836)	(7,239,021)	-	(19,581,187)
	(8,879,553)	(10,200)	(3,733,236)	(7,301,218)	-	(19,924,207)
Цэвэр дүн	54,376,540	8,863,821	10,724,729	43,421,955	4,938,373	122,325,418

23. Капиталын эрсдэлийн удирдлага

Компани тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор өөрийн капиталыг удирдахын зэрэгцээ оролцогч талуудын өгөөжийг хамгийн ихээр байлгахын тулд банкин дахь дансны үлдэгдэл болон өөрийн хөрөнгийн харьцааг оновчтой байлгахыг зорьдог.

Компанийн капиталын бүтэц нь банкин дахь дансны үлдэгдэл, зээл, эздийн өмч ба өөрийн хөрөнгөөс бүрдэх бөгөөд өөрийн хөрөнгө нь дүрмийн сан ба хуримтлагдсан ашгаас тус тус бүрддэг.

Ди Би Эм Лизинг ХХК

21 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

24. Дахин тайлагналын тоон үзүүлэлтийн нөлөөллийн хураангуй

Тодруулга 2(7)-д дурьдсанчлан, дараах хүснэгтэд Компанийн өмнө тайлагнасан 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болон тайлант жилийн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд үзүүлэх залруулгын нөлөөллийг харуулсан болно.

Санхүүгийн байдлын тайлан

(Мянган төгрөгөөр)

	Алдааны залруулгын нөлөөлөл		
	Өмнө нь тайлагнасан	Залруулга	Дахин тайлагнасан
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр			
Хугацаатай хадгаламж	4,457,243	(4,325,139)	132,104
Түрээсийн авлага	85,259,493	(3,674,925)	81,584,568
Бусад хөрөнгө	36,968,410	-	36,968,410
Нийт хөрөнгө	126,685,146	(8,000,064)	118,685,082
Нийт өр төлбөр	19,913,215	-	19,913,215
Хувьцаат капитал	100,000,000	-	100,000,000
Хуримтлагдсан ашиг	6,771,931	(8,000,064)	(1,228,133)
Нийт эздийн өмч	106,771,931	(8,000,064)	98,771,867

Ашиг, алдагдал, бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

(Мянган төгрөгөөр)

	Алдааны залруулгын нөлөөлөл		
	Өмнө нь тайлагнасан	Залруулга	Дахин тайлагнасан
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жил			
Түрээсийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	(2,361,817)	(2,507,842)	(4,869,659)
Хугацаатай хадгаламжийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	(4,502,396)	(4,325,139)	(8,827,535)
Түрээсийн авлагын хүүгийн орлого	7,270,255	(1,167,083)	6,103,172
Бусад орлого болон зардлын зүйлс	3,660,502	-	3,660,502
Татварын дараах ашиг	4,066,544	(8,000,064)	(3,933,520)
Нийт дэлгэрэнгүй орлого	4,066,544	(8,000,064)	(3,933,520)

25. Санхүүгийн үүргүүд болон болзошгүй өр төлбөр

(1) Хуулийн хүрээнд

Компанийн бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад хуулийн аливаа маргаан болон гомдол гарч болно. Эдгээр хэрэг маргаан, гомдлоос үүссэн болон үүсэж болох эцсийн үүрэг хариуцлага нь компанийн ирээдүйн үйл ажиллагааны үр дүн болон санхүүгийн байдалд материаллаг сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй гэдэгт удирдлагын зүгээс итгэлтэй байна.

(2) КОВИД-19

Дэлхий даяар тархаад байгаа КОВИД-19 дэгдэлтээс сэргийлэх үүднээс дэлхийн улс орнуудын Засгийн Газар, түүний дотор Монгол Улсын Засгийн Газар эдийн засгийн үйл ажиллагаа, худалдаанд ихээхэн нөлөөлөхүйц хязгаарлалтын арга хэмжээнүүдийг авсан. Үүний үр дүнд, олон улс орнуудын, түүний дотор Монгол Улсын эдийн засаг нилээд удааширч, үүнтэй холбоотой сөрөг үр дагаврыг мэдэрч байна.

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд Монгол Улс 2020, 2021 болон 2022 онуудад өнөөг хүртэл хөл хорио, хил хаах, улс хоорондын зорчих хөдөлгөөнийг хязгаарлах, хилээр нэвтрүүлэх бараа бүтээгдэхүүний хяналт шалгалтыг сайжруулах зэрэг олон төрлийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авсан. Тээвэрлэлтийн удаашрал, хүмүүсийн хөдөлгөөний хязгаарлалт, бизнесийн үйл ажиллагааны ажлын цагийг багасгасан зэрэг нь тус улсын эдийн засагт сөргөөр нөлөөлж, үүнээс шалтгаалан 2020 онд дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 5.4 хувиар буурсан байна. Монгол Улсын Засгийн Газраас эдийн засгийг дэмжих зорилгоор дараах ажлуудыг эхлүүлсэн бөгөөд үүнд аж ахуйн нэгж, иргэдэд татварын хөнгөлөлт, ихэнх өрхүүдэд татаастай эсвэл үнэгүй эрчим хүчээр хангах, эдийн засгийн бусад томоохон дэмжлэг үзүүлэх хөтөлбөрийг санаачлан хэрэгжүүлэх, Засгийн Газрын Яамдууд болон зохицуулагч байгууллагууд нь санхүүгийн байгууллагуудыг бизнес эрхлэгчид болон иргэдийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн эргэн төлөлтийн хугацааг хойшлуулахыг дэмжих зэрэг багтсан. Дээрх арга хэмжээнүүдийн үр дүнд улсын эдийн засаг сэргэж эхэлсэн бөгөөд 2021 онд дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 1.4%-аар өссөн байна.

Ковид-19 цар тахлын улмаас Компанийн түрээслэгчдийн бизнесийн үйл ажиллагаа доголдож, түрээслэгчид тулгарсан бэрхшээлийг даван туулах, одоо явуулж буй үйл ажиллагаагаа хадгалан үлдэхийн тулд олж буй орлогоо зарцуулах зэрэг шалтгааны улмаас зээлийн нөхцөл өөрчлөх хүсэлтийг ихээр гаргаж байна. Компани нь санхүүгийн түрээсийн гэрээний нөхцөл, эргэн төлөлтийн хуваарьт үндэслэлтэй өөрчлөлт оруулах зорилгоор эдгээр хүсэлтийг хянан үзэж, түрээслэгчдийн үйл ажиллагаа, төслүүдийг урт хугацаанд сэргээхэд тус дөхөм болж, цаашдын төлбөрийн чадваргүй болох эрсдэлийг бууруулах болно. Эдгээр түрээслэгчдийн заримынх нь төслийн хэрэгжилт цаашид урт хугацаагаар хойшилсон, эсвэл КОВИД-19-ийн улмаас Монгол Улсын эдийн засаг хүндэрсээр байвал үнэ цэнийн бууралтын сан одоогийн түвшин ирээдүйд экспоненциал байдлаар нэмэгдэж болзошгүй.

Үргэлжилсэн КОВИД-19 цар тахлын нөлөө болон засгийн газрын урьдчилан сэргийлэх холбогдох арга хэмжээ нь ирээдүйд Банкны санхүүгийн гүйцэтгэлд нөлөөлж болзошгүй томоохон эрсдэлүүдийг бий болгож байна. Санхүүгийн тайланг батлан гаргах үед КОВИД-19-ийн учруулж болох бүхий л нөлөөллийг тодорхойлох боломжгүй байсан бөгөөд эдгээр үйл явдлын Компанид үзүүлэх боломжит үр нөлөө нь зөвхөн цаг хугацаанаас хамаарахаар байна.

26. Монгол хэл дээрх орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Англи, Монгол хэл дээр бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хэл дээрх хувилбаруудын хооронд утга болон агуулгын зөрүү үүссэн тохиолдолд Англи хувийг баримтална.